

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1970. március 5.

bb. 1. a felszabadulási versenyben ötven budapesti lakóház új homlokzatot kap

1 sb/lk kcs 1e

1970. március 5.

a felszabadulási verseny során bekapcsolódott budapest régi lakóházainak szépítésébe a fővárosban dolgozó nyolc nagy évm vállalat is. a 25. évforduló tiszteletére vállalták, hogy 50 ház homlokzatát megfiatalítják. elsősorban a városközpont területén dolgoznak. a 23-as építőipari vállalat a belváros hat utcájában, a 31-es és a budapesti lakásépítő vállalat a mártírok utja mellett kilenc mellékutcában, a 21-es, a 22-es vállalat a váci uton és ennek forgalmas mellékútcaiban, a 43-as vállalat pedig a légymányosi új városrész környékén állványozza be a régi lakóházakat.

a nagy évm vállalatok terven felüli tataroznak, nehogy lassuljon munkájuk az új lakótelepeken. a vállalt feladat teljesítését nehezíti a közismerten súlyos munkaerőhiány is, pedig a tatarozást ugyyszólván kizárólag hagyományos módon, főleg kézi erővel kell végezni. ezért a korábbinál nagyobb gondot fordítanak a műszaki fejlesztésre, hogy fokozottabb gépesítéssel és az új építésmódok felhasználásával csökkentsék az új beruházások munkaerő-igényét, s ennek alapján a dolgozók egy részét, főleg a kőműveseket, átirányíthassák a tatarozásra.

előreláthatólag 70-80- millió forint értékű tatarozási programot teljesítenek./mti/

MF

-.-
-1-

bb 2. „budapest 71., bélyegsorozat

1 kf/kf/kcs 1e

1970. március 5.

az első önálló magyar bélyeg kiadásának 100. évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő nemzetközi bélyegkiállítás előhírnökeként „budapest 71., elnevezéssel 3 értékből álló bélyegsorozatot hoz forgalomba szombaton a posta.

a 2 plusz 1 forintos értékű bélyegek zombory éva grafikusművész rajzai alapján a pénzjegynyomdában készültek.

a bélyegek jellegzetes budapesti épületeket ábrázolnak, s látható rajtuk a margit híd, a lánchíd és az erzsébet híd. az új bélyegek 2 forint értékben használhatók fel postai küldemények bérmentesítésére./mti/

0

bb 3. háromszáz fiatal „fekete özvegy,, az állatkertben

sb/so kcs 1e

1970. március 5.

az állatkert látogatói múlt év nyarán tekintették meg először a híres „fekete özvegyet,, a világ legveszélyesebb pókját, amelynek mérge a csörgőkigyónál is erősebb. a látogatóknak most újabb nevezetős látványban lehet részük. a budapesti állatkert ugyanis nemcsak abban jeleskedett, hogy az európai állatkertek közül elsőnek tartott életben két példányt, az amerikai honos „mérges özvegyből,, hanem elsőnek sikerült „rábírni,, a párt családalapításra is.

a kisebbik özvegy nemrégiben apró, lepkeformájú petezsákokat készített. a pókok akkor is elkészítik ezeket a zsákokat, ha a peték nincsenek megtermékenyítve. érthető tehát, hogy a szakemberek, a gondozók nagy izgalommal lesték, vajon eredményeljár-e a mérges özvegy szorgalma. keréken három héttel az első zsák megszövése után azonban egy óra alatt mintegy 300 gombostüfejnyi pók mászott ki a bölcsebből. a parányi állatok szövőmirigyei máris működőképeseek, s így nagy buzgalommal készítik hálójukat. az apró állatok rágóinak mérgezacskóiban megkezdődött már a mérgetermelés, de csipésük még veszélytelen, csak kis daganatot okoz, amely egy-két órán belül eltűnik. a rovarház vezetői mégis körültekintően gondoskodtak arról, hogy a kis özvegyek ne szabaduljanak ki, bár az embert egyelőre nem veszélyeztetik, de saját maguknak annál nagyobb kárt okozhatnak, mert társaiktól elszakadva, s táplálék nélkül egy-két napon belül elpusztulnának./mti/

NA

-2-

bb 4. „matuzsálemi,, mészégető kemencéket hontanak le dorogon

vid-ká kcs 1e

1970. március 5.

kialudtak a lángok a dorogi mészmű legöregebb, még a múlt században épült mészégető-kemencéiben. az üzem vezetői úgy döntöttek, hogy lebontják a matuzsálemi kort megárt mészégető körkemencéket, mert rendkívül nehéz és egészségtelen körülmények között dolgoztak itt a mészégetők. jóformán minden munkaműveletet kézi erővel végeztek, s a nehéz fizikai munka, különösen a nagy hőség alaposan próbára tette erejüket. az öreg kemencéket már korszerűsíteni sem érdemes, felújításuk több millió forintot emésztene fel.

a lebontásra ítélt üzem dolgozóinak egy részét az új-típusú „jól gépesített mészégető aknakemencéknél és más üzemszervekben helyezték el./mti/

- . -

- 3 -

NA

bb 5. együttműködési megállapodás a székesfehérvári szélesszalag hengermű építésére

vid/ká/ny 1e

1970. március 5.

a székesfehérvári könnyűfémmű szélesszalag hengerművét építő és szerelő vállalatok vezetői együttműködési megállapodást kötöttek. a munkák meggyorsítására, az egyes határidők rövidítésére.

az aláírás előtti tárgyalásokon a beruházók elismeréssel szóltak a vállalatok dolgozóinak eddigi munkájáról, amellyel a különböző okok miatti másfél éves elmaradásból már eddig is sokat behoztak.

1970-ben az egyes gépegységek és berendezések szerelési határidejét esetenként 3-5 hónappal is megrövidítik, így az egész komplexum építése a népgazdasági tervben rögzített időre, 1971 évre befejeződhet. az ideai együttműködési megállapodás szerint az év elejétől az év végéig, folyamatosan tizenegy nagyobb gépegységet készítenek elő próbaüzemelésre, illetve adnak át. ezek között szerepel a gyorslágyító, a daraboló sor, a megleghenger-állvány, s több más fontos beruházás. /mtl/

bb 6. szálló a szállodai alkalmazottaknak

vid/ká/ny 1t

1970. március 5.

200 ágyas személyzeti szálló épül balatonfüreden a hotel marina és a hozzá tartozó vendéglátó egységek alkalmazottainak. tavaly hasonló személyzeti szállót építettek az anabella szálló dolgozóinak számára.

az új szálló, amelynek építése 2 millió forintba kerül, az ideai szezonra elkészül. /mtl/

bb 7. a műszaki fejlesztés, a gazdaságos termelés módszerei a miskolci nehézipari műszaki egyetem végzős hallgatóinak diplomamunkáiban

vid/ká/ny 1e

1970. március 5.

a miskolci nehézipari műszaki egyetemen az ötödéves hallgatók megkezdtek a diplomatervek kidolgozását. a bányász-, kohász és gépészmérnöki karon négyszázötvennégy végzős hallgató készít diplomamunkát.

/folyt köv/
8.25/ny

-4-

10.30
nek

bb 7. / a műszaki fejlesztés....folyt/ny

a kidolgozandó témákat - több éves jól bevált gyakorlat szerint - az idén is nagyjából az üzemek adták meg. olyan feladatok megoldását bízták a jövő mérnökökre, amelyek az egyes üzemek műszaki fejlesztését, a gazdaságosabb termelést teszik lehetővé.

a legnagyobb számban - kétszáznyolcvanhárman - a gépészmérnöki karon készítenek diplomamunkát. témák között szerepel a csőhajlítás automatizálása, a kisméretű műszerfogaskerékek gyártásának és a szállítóörgők tömeggyártásának kidolgozása, a kohómérnöki karon végző hallgatók az alumíniumfeldolgozás, a méretpontos öntvénykészítés, a különböző vaskohászati eljárások kidolgozását kapták feladatul.

a bányamérnök kar hallgatói diplomamunkában készítik el többek között a budapest-pécs vasuti fővonalon, abaliget mellett létesítendő alagút tervét, a visontai thorez külfejtés keleti mezőjének gépesített fejtési tervét, valamint a zobák akna földalatti üregeinek biztosítását.

az olajtermelési tanszéken az algyői kutak termelésével, a lefektetésre kerülő kőolaj és földgáz vezetékekkel kapcsolatos témákat dolgoznak fel. az idén első ízben készít diplomamunkát a bányagéptani tanszék hallgatóinak szakosodott csoportja a kőolaj és földgázipar gépészeti problémáinak megoldására. /mtl/

bb 8. pest megye ipari üzemekben csökkent, a mezőgazdaságban növekedett a balesetek száma

vid/gö/ká/ny 1e

1970. március 5.

az ipari üzemekben csökkent, a mezőgazdaságban azonban növekedett a balesetek száma - állapítja meg a szakszervezetek pest megyei tanácsának tájékoztató jelentése. a megye mezőgazdaságában 365-tel több baleset történt, mint a megelőző évben. mindkét ágazatban kevesebb volt a halálos baleset, az iparban örvendtes módon csaknem a felére csökkent. az előidéző okok listáján továbbra is az anyagmozgatás vezet. a mezőgazdaságban a rohamosan megszaporodott melléküzemági tevékenység magyarázza a növekedést. a tsz-üzemek egyrésze ugyanis nem felel meg a kötelező előírásoknak, a gépek zömét nem szerelték fel védőberendezéssel.

/folyt köv/

8.35/ny

-5-

10.35
nek

bb 8. / pest megyefolyt/ny

a szakszervezetek megyei tanácsa javasolja, hogy az ipari munkások szélesebb körben alkalmazzák az úgynevezett szakszervezeti oktatást. a termelőszövetkezetekben az idén várhatóan csomóretetek száma: még fejeződött le a 199 bizottsági meghívó kiadása. a közös gazdaságokban a hiányosan elvégzett munkavédelmi szabályokat mielőbb ki kell egészíteni. hiányosnak találják a szakszervezeti bizottságok munkáját is. munkavédelmi bizottságaik tevékenysége általában a műszaki hiányosságok felderítésére szorítkozik, nem élnek kellő jogokkal, nem irányítják megfelelően az üzemi bizottságokat. számsz. üzemi szakszervezeti bizottságának nincs munkavédelmi bizottsága.

a szakszervezetek megyei tanácsa a jövőben nagyobb segítséget ad a munkavédelmi felügyelőknek, az üzemi bizottságoknak ahhoz, hogy jogaiknak érvényt szerezhessenek. /mti/

bb 9. a budapesti szolgáltató szövetkezetek kiállítása

1 sz/se/ny hgy

1970. március 5.

csütörtökön az országos piackutató intézet nagymező utcai bemutató termében emesz györgy a budapesti szolgáltató kiszöv. elnöke megnyitotta azt a jubileumi kiállítást, amely bemutatja, hogyan fejlődtek az elmúlt husz év alatt, hogyan segítettek a lakosság ellátását a budapesti szolgáltató szövetkezetek. a főszolgáltatási ág a fodrászat, ezenkívül a külföldi csomagkülöndésen keresztül a kismama szolgálatok sok olyan található, amelyekkel segítik a lakosságot, a háziasszonyok munkáját. taglétszámuk jelenleg meghaladja a huszszázat, tavaly több mint fél milliárd forint értékben végeztek szolgáltatásokat; vendégeik, illetve megrendelőik száma 15.315.000 volt. üzleteik, telepeik száma jelenleg 454. emesz györgy elnök elmondotta, hogy most nem elsősorban a hálózat bővítésére törekednek, hanem szolgáltatásokat kívánnak bevezetni, ezek egyike a házasságkereső szolgálat. /mti/

bb 10. nyolc méter magasságból a földre zuhant

1 zsu/zsu/ny hgy

1970. március 5.

a szentendrei cementgyár építkezésénél sulák lászló 23 éves segédmunkás, bölcskei lakos a daruvezetősínen megcsuszott és nyolc méter magasságból a földre zuhant. a szerencsétlen fiatal ember helyszínen meghalt. a rendőrség a baleset körülményeinek vizsgálatát megkezdte. /mti/

10.30/ny

-6-

bb 11. vetik a korai retek magját csongrádban

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

házánkban a legtöbb tavaszi retek csongrád megyéből kerül piacra. szeged híres primőrtermelő külvárosában, mihálytelken és a szomszédos röske községben már vetik a piros retek magját. a vetés után mindjárt fóliasátorral borítják a területet, amely alatt néhány nap alatt kikel a mag.

tavasszal több mint 10 millió csomó retek szállítanak el csongrád megyéből. a fóliaházakat többszörösen hasznosítják a retek után április végén zöldborsókat és paradicsomot ültetnek. /mti/

bb 12. üzemi lapszerkesztők országos tanácskozása pécsen

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

hetvenkilenc üzemi lap van az országban, ebből ötven a fővárosban, a többi vidéken jelenik meg. hetenkénti együttes példányszámuk meghaladja a félmilliót. a dolgozók tájékoztatásának, véleményük nyilvánításának ezt a lehetőségét mind több vállalat használja ki. ezt bizonyítja, hogy a múlt esztendőben husz új üzemi lap indult az országban. az üzemi újságok színvonalának növelése, a lapszerkesztők továbbképzése érdekében két napos tanácskozást rendez pécsen a muosz üzemi szakosztálya és oktatási központja az ország második legnagyobb üzemi lapja, a 11 ezer példányban megjelenő mecseki bányász szerkesztőségével közösen. csütörtökön az üzemi lapok szerepéről, a tömegkommunikációs kutatások eredményeinek hasznosításáról hangzottak el előadások. pénteken a mecseki szénbányák igazgatója az országos szénhelyzetről és a mecseki szénbányászat jövőjéről tart sajtótájékoztatót. /mti/

bb 14. magyar-szovjet vízügyi tárgyalások nyiregyházán

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

a szovjet-magyar vízügyi egyezmény végrehajtásával kapcsolatos időszerű szakmai problémákról tárgyaltak március 3-5 között nyiregyházán a két ország vízügyi szakemberei. a megbeszélésen marcsinszkij j.f. meghatalmazott helyettes, jancsó gyula, a felsőtiszavidéki vízügyi igazgatóság igazgatója és mindkét résznél több szakértő vett részt. megvitatták az árvízvédelem jelenlegi helyzetét és az ezzel kapcsolatos intézkedéseket, valamint a határmenti belvizcsatornák üzemelésének kérdéseit. /mti/

10.45/ny

-7-

10.45
VKA

10.45
VKA

bb 13. fehér éjszaka vas megyében

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

csütörtökre viharra óriási hőtömeg zúdult vas megyére. szombathelyen a város egyes részein csak 8 óraker indult meg a villamosközlekedés. a fák 15-20 centiméteres hóréteg alatt roskadoztak.

a hóesés nehézségeket okozott a közlekedésben. nemeskoltártól - ahonnan 40-50 centiméteres havat jelentettek - nem tudott elindulni az autóbusz. az utak a megye jórészen nehezen járhatók. a közúti igazgatóság gépei kora reggel megkezdtek a hóeltakarítást. a vasúti forgalomban nem volt fennakadás. /mti/

--

bb 15. amatőr mozi nyílt gyulán

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

„Amatőr filmszínház, nyílt csütörtökön gyulán, az erkel művelődési központban. a művelődési ház három éve működő amatőrfilm stúdiójának tagjai mutatják be itt - havonta egy alkalommal - önálló alkotásaikat. az amatőr mozi elsőként dr. Lőrinczy andrásnak, a klub egyik legrégebbi tagjának öt kisfilmjét tűzte műsorára. /mti/

--

bb 16. ezernyolcszázhetvennyolc épületet rongált meg a belviz csongrádban - hetven lakásból költöztették ki a családokat

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

csongrád megyében már csaknem két hónapja pusztítanak a belvizek. a megyei tanács építési osztályához eddig érkezett bejelentések szerint 1878 épület rongálódott meg. a legsúlyosabban érintett helységeken kiszomboron, tápén, mórhalmon, makón, csanádpalotán, deszken és csongrádon 23 ház összedőlt. ezek többnyire alap nélküli vályogépületek voltak. több mint 70 lakást nyilvánítottak életveszélyessé és ezekből kiköltöztették a családokat. a lakott helyeken már lényegesen enyhült a veszély, de még mindig 17 városban és községben tartanak harmad-, másod- és elsőfoku belvizvédelmi készültséget. a kárbecslő bizottságok mindenütt felmérték a rongálódásokat és szakvéleményük alapján döntenek majd arról, hogy az egyes károsultak milyen mérvű kamatmentes kölcsönt kapnak. /mti/

--

10. 53/ny

-8-

11.10
Pka

bb 17. napirenden a zala völgy talajvédelme

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

az elmúlt évtizedben teljes hosszában szabályozták a zala folyót. a mederrendezéssel megóvták a folyóvölgy mezőgazdasági területeit az árvizektől. az áradás ma már nem okoz gondot, de a talajvédelem, a víztelenítés, a sok csapadék által felakadályozása még nagy feladatot ró a szakemberekre.

a zala völgy komplex talajvédelmére 20 éves átfogó programot dolgoztak ki a vízügyi szakemberek. ezt a tervet vitatták meg csütörtökön a vízügyi és a zala megyei tanács illetékesi zalaegerszegen. a terv a folyóvölgyi rét- és legelőterületek általános csatornázására, a patakok rendezésére és e területek fűhozamának növelésére vonatkozik. ezenkívül a folyóvölgyi dombvidéken új talajművelési és termelési technológia alkalmazását, esetenként pedig a művelési ág változtatását javasolja. a nagyszabású terv végrehajtása az első variáció szerint legalább 500.000.000 forintot igényel.

a megye mezőgazdasági termelését irányító szakigazgatási szervek kívánságára a magas költségek miatt átdolgozzák, s újra tárgyalják majd a zala völgy talajvédelmi tervét. /mti/

--

bb 18. társadalmi munkanapok - négy millió forint értékű munkavállalás szombathelyen

vid/ká/ny hgy

1970. március 5.

a lakosság egyetértésével ez évben is megrendezik a már hagyományos társadalmi munkanapokat szombathelyen, határozta el csütörtöki ülésén a városi tanács vb. hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére ez évben március 21-22 és április 11-12-én állnak munkába a lelkes társadalmi munkások.

a társadalmi munkanapokon befejezik a felszabadulási emlékmű és környékének építését, 19 utcában járdát, öt utcában vízvezetékét, csatornát építenek, számos helyen fásítanak, rendezik, virágosítják a lakóházak, üzemek, intézmények, iskolák udvarát, környékét.

az előzetes számítások, vállalások szerint a társadalmi munkanapokon mintegy huszezren dolgoznak a város szépítésén, csinosításán, az egész évi társadalmi munka értéke pedig meghaladja majd a négy millió forintot. /mti/

--
-9-

11. 10/ny

11.10
Pka

bb 19. kettőszázötvenezer libatojás egy termelőszövetkezetből

vid-ju ká hgy

1970. március 5.

csütörtökön elszállították a 250 ezredik libatojást a keltetőállomásokra a hajdunánási micsurin termelőszövetkezetből, ebben a gazdaságban alakították ki az ország legnagyobb liba-törzsszállományát: harmincezer tojót tartanak a rajnai-fajtákból. nyíregyházán, karcagon, debrecenben és szolnokon keltetik a hajdunánásról szállított tojásokat. ebben az esztendőben csaknem háromnegyed milliót adnak át keltetésre. /mti/

bb 20. összehangolt, közös beruházások zalában

vid-ju ká hgy

1970. március 5.

a beruházások hatékonyságának növelésére és a beruházásra szánt eszközök takarékos felhasználására alakult meg zala megyében a koordinációs bizottság. 1970-ben 35 beruházást valósítanak meg közösen a megye területén. ezek összértéke meghaladja 300.000.000 forintot. a különböző minisztériumok és iparvállalatok, mint beruházási partnerek, mintegy 180.000.000 millió forinttal járulnak hozzá a közös beruházásokhoz. a partnerek részvételével vasuti iparvágányt, mávaut pályaudvart, tisztasági és strandfürdőt, bölcsődét és óvodát, sportkombinátot, művelődési és irodaházat építenek. az idei programot és a további feladatokat csütörtökön lentiben vitatta meg a koordinációs bizottság. /mti/

bb 21. megjelent az új szakmunkásvizsga szabályzat

i sh/gas-ju lr hgy

1970. március 5.

a szakmunkásképzési törvény végrehajtásaként a munkaügyi miniszter új rendelkezésére - megjelent az új szakmunkásvizsga szabályzat. ezzel az intézkedéssel 11 éves vizsgáztatási gyakorlatot korszerűsítettek. a rendelkezés szerint a szakmunkás vizsgáztatás joga az iskolát illeti és ennek megfelelően a vizsgabizottságok is

csak az iskola mellett működhetnek. új intézkedés növeli a vizsgáztatás szakszerűségét, mert a vizsgabizottságokat kérdező tanárokkal is kiegészítik, kérdező tanár pedig a tantárgy követelményeket jól ismerő pedagógus lehet.

/ folyt. köv. /

11.30/ju

-10-

bb 21. / megjelent az ... 1. folyt. /-ju

a tantárgyi osztályzat megállapításánál javaslati és szavazati joga van, a köteles a vizsgabizottság figyelmét felhívni ha a bizottság valamelyik tagja olyan kérdést tesz fel a jelölteknek, amely nem tartozik a tantervi anyaghoz.

az új szabályzat szerint a fiatalok többségének azért nem kell vizsgaremeket készítenie, kivétel néhány művészeti jellegű szakma pl. intarzia-készítő, ötvös, porcelánfestő, üregcsiszoló, vésnök.

azokban a szakmákban, amelyekben a munka jellege miatt vizsgamunka nem készíthető, a jelölteknek háromhónapos szakmai gyakorlaton kell igazolniuk szakismereteiket, szaktudásukat három különböző munkaterületen dolgoznak, s munkájukról minősítő lapot visznek a vizsgabizottság elé. a jelöltek alaposabb felkészülését követeli meg, hogy ezentúl az írásbeli vizsga összetett, komplex jellegű, mert a tanulónak egy bizonyos munkával, munkadarabbal kapcsolatban szakismereti, anyagismereti, szakrajzi, elektrotechnikai és szakmai számítási feladatokat is meg kell oldania. új vonatkozása a szabályzatnak, hogy - hasonlóan a középiskolákhoz - a szakmunkásképző iskolák vizsgabizottságának elnöke is óvást emelhet, ha a bizottság eljárásával, vagy javaslatával nem ért egyet. a jelölt a döntésig szakmunkás bizonyítványt nem kaphat, a megfelelő vizsgálat alapján az illetékes miniszter dönt. /mti/

bb 22. hajdusági különjárat nagyváradra

vid/ká/n hgy

1970. március 5.

a debrecenben és hajdusoboszlón üdülő vendégek részére egynapos kirándulásra a volán utazási iroda különjáratokat indít nagyváradra. csütörtökön három különautóbuszal 137 üdülővendég utazott a határmenti városba, a nagyváradi látogatás programjában városnézés, a múzeum megtekintése és félix-fürdői kirándulás szerepelt.

/mti/

-.-

-11-

12.15/ny

:

12.150
12.12

12.15
/ks

bb 23. a balaton még nem ,, ébredt fel,,

vid-ju ká hgy

1970. március 5.

a néhány napja tartó enyhe időjárás és a gyakori esőzés nem bontotta meg a balaton összefüggő jégpáncélját; a környékbeliek szerint még nem ,, ébredt fel,, a tó. a sok csapadék és az olvadás azonban fellazította, kásássá tette a jég felső rétegét, s emiatt megszűnt a téli sportolás.

levonultak a tórol a jégvágók is, akik az elmúlt hetekben több, mint 1000 vagon jeget tároltak vermeikben.

jégmező a tihanyi szoros kivételével még nagyjából összefüggő, de a vízi erbarek szerint már csak egy erős szélre vár és megkezdődik a zajlás.

lezárult a téli vízeresztés is: a síó névén a jég alól ,, csapadék,, meg a balatont. a csökkentett vízszint mérsékli az esztendő hóveszélyeit. a partőrök azonban kettőzött gondot figyelik az ébredező balatont és rendszeresen ellenőrzik a partvédő műveket. /mt/

..

bb 24. időjárásjelentés

mné-ju hgy

1970. március 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1970. március 5-én 12 órakor:

változékony idő

az európa középső részei fölött kialakult nagy kiterjedésű ciklonrendszer szárazföldünk nagy részén változékony időjárást okoz. sokfelé esik az eső, havaseső. nyugat és közép-európában nagy területeken havazik. a földközi tenger térségéből olaszországból és a balkán félszigetről zivatarokat is jelentenek. sokfelé fúj viharos erejű szél. a hőmérséklet nem éri el az évszaknak megfelelő értéket. ma reggel 6 órakor például londonban mínusz 3, párizsban mínusz 1, madridban mínusz 4, münchenben mínusz 5, bécsben mínusz 3 fokot mértek. a kárpátmedencében az elkövetkező 36 óra folyamán folytatódik a változékony időjárás. /folyt. köv./

12.30/-ju

-12-

t

13:05
/m

bb 24. / időjárásjelentés... 1. folyt./-ju

hazánkban szerdán felhős enyhe idő volt. először a dunántúlon, majd a késő esti óráktól kezdve az ország keleti részein is esett az eső, havaseső, hó. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadékmennyiség több helyen elérte a 10-20, sőt rajkán a 25, szentgotthárdon a 26, kapuvárott a 28, zalaegerszegen a 29, vaseszegen a 36, sopronban a 49, kőszegen pedig az 50 millimétert. az erősen felhős helyeken napközben sem emelkedett a hőmérséklet 2-6 foknál magasabbra. a délkeleti megyékben azonban, ahol 3-5 órán keresztül sütött a nap, 9-12 fokos maximumok alakultak ki. ma hajnalban az ország területén mínusz 2 és plusz 5 fok között volt a hőmérséklet. délelőtt az ország területén változóan felhős volt az ég. néhány helyről újabb havazást jelentettek. a déli-délnyugati szél helyenként viharossá fokozódott. 11 órakor északnyugaton nulla plusz 1, délkeleten 8-9 fokot mértek. hegyeinken a hó sportolásra alkalmas. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 4,0 fok volt, asokévi átlagnál 0,9 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 4 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 746 milliméter, rendkívül erősen emelkedik. várható időjárás péntek estig: változó mennyiségű felhőzet, több helyen havazás, havaseső, keleten eső, egy-két helyen esetleg zivatar, élénk, helyenként erős viharos lökésekkel kísért déli, délnyugati, majd a dunántúlon északnyugatra forduló szél. néhány helyen hófúvással. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában plusz 2 mínusz 3 fok között, északnyugaton mínusz 5 fok körül. legmagasabb napközi hőmérséklet pénteken általában plusz 2 plusz 7 fok között. északnyugaton nulla fok körül. a duna vízállása 387 centiméter. /mt/

..

bb 25. diákszemélyiség szegeden

vid-ju ká hgy

1970. március 5.

az elmúlt egy hónap alatt husz szegedi közép- és iparitanuló iskolában vitatták meg a fiatalok a neveléssel, az oktatással, az ifjúsági mozgalommal kapcsolatos kérdéseket. az e tanácskozásokon megválasztott hetven küldött csütörtökön a szegedi ifjúsági ház nagytermében ült össze a középiskolások és szakmunkástanulók városi diákszemélyiségén. többek között elmondották, hogy a két évvel ezelőtti hasonló fordulón tett javaslatok többsége már megvalósult. az egyik legjelentősebb intézkedés a hátrányos helyzetű tanulók segítése volt. /folyt. köv.,/ 12.45/ju

-13-

13:05
/m

bb 25. / diáksparlament... 1. folyt./-ju

a szegedi diáksparlament mostani ülésén ismét több „interpelláció” hangzott el. kérték, hogy a végzős középiskolásokról készített kiesz jellemzéseket értékeljék a felsőoktatási intézményekben. mondjanak azokról véleményt, hogy az esetleges hibákat a következő évben már elkerülhessék. sürgették, hogy a világnézetünk alapjai tantárgy oktatását tegyék általánossá minden középiskolában és a tárgy hetente egymást követő két órát kapjon.

kérték, hogy a jelenlegi nyolcvan férőhelyes városi középiskolás klub helyett a diákok egy nagyobb épületet kapjanak erre a célra. a diáksparlament ülésén szóvá tették, hogy a középiskolás kollégiumok zsúfoltak, több férőhelyre lenne szükség, továbbá hogy a szakmunkástanulók gyakorlati üzemi képzése sok helyen kevés gondot fordítanak a gyárak illetékes vezetői. /mti/

bb 26. öregek napja szabadszentkirályon

vid-ju ká hgy 1970. március 5.

a baranya megyében gazdálkodó szabadszentkirályi béke társasága humánus és kedves határozatot hozott: minden év március 5-ét az idős szövetkezeti gazdák ünnepevé nyilvánította. első ízben az idén, csütörtökön, tartották meg a béke társaság tagjai részvételével az idős szövetkezeti tagok napját. a természetközvetkezettnek gerdén és velényben - az öregek napját. a természetközvetkezettnek összesen 280 nyugdíjas, illetve járadékos tagja van, s ez alkalommal valamennyit meghívták, felköszöntötték és vendégül látták a közös gazdaságban. a vezetők a találkozón meghallgatták és gondosan feljegyezték az idős emberek kéréseit, panaszait, javaslatait. /dk

az öregek napja csupán egyik megnyilvánulása a munkában megfáradt emberek megbecsülésének, tiszteletének. szabadszentkirályon ugyanis több érdekes kezdeményezést valósítottak meg már eddig is. az országban elsőként itt mondták ki határozatban, hogy azok az idős tagok, akik kívánják, eltartási szerződést köthetnek a természetközvetkezettel és ez esetben a közösség életük végéig gondoskodik róluk. a még munkabíró öregeknek a háztáji gazdaságban végzett közhasznú tevékenységért - állatnevelésért és állathizlálásért - munkanapokat írnak jóvá, s ily módon kiegészítik a nyugdíjuk és a járadékuk összegét. /mti/

13.00/ju

-14-

13.42
13.2

bb 27. elhunyt dr. bacsák györgy

gas/ny ká hgy

1970. március 5.

életének 100. évében, alsó-bélatelepen elhunyt dr. bacsák györgy csillagász, a föld- és ásványtani tudományok doktora. nevét az eljegesedések korának éghajlatkutatása tette világszerte ismertté. dr. bacsák györgyöt a magyar tudományos akadémia és a magyarországi földtani társulat saját halottjának tekintti. dr. bacsák györgyöt március 9-én a fonyódi felső temetőben helyezik örök nyugalomra. /mti/

bb 28. előkészületek a tudományos diákkörök 9. országos konferenciájára

t fe/mné/ny hgy

1970. március 5.

a tudományos diákkörök 9. országos konferenciáját március 18-a és április 3-a között rendezik meg - jelentette be szücs istvánné, a kiesz központi bizottságában csütörtökön megtartott sajtóértekezleten.

elmondotta, hogy 1952-ben jött létre az első tudományos diákkör, s ma 89 felsőoktatási intézményben 500 diákkör működik, tagjaik száma elérte a 7.000-et. az eltelt 18 év alatt a diákkörök eredményesen járultak hozzá az oktató-nevelő munkához, sokoldalúvá tették az egyetemi-főiskolai kiesz-munkát. a hallgatók évente mintegy 2.000 dolgozatot készítenek el, s a két évenként sorakerülő konferenciákon rendszeresen 1.000 dolgozatot vitatnak meg. a tudományos diákkörökben dolgozó hallgatók számos, a népgazdaság, az ipar részére hasznosítható témákat dolgoztak, illetve dolgoznak fel. a tudományos diákkörökkel 1290 intézménnyel tartanak fenn kapcsolatot, az utóbbi időben nemzetközi kapcsolataik is bővülnek. I mintegy

a hallgatók jobb felkészülése érdekében szükségesnek tartják, hogy megszűnjön a tudományos diákkörök munkájában még jelelentező egyoldalúság és a hallgatóknak ne csak egyrésze vegyen részt aktívan a munkában. hiányosság, hogy a diákkörök munkája inkább az oktató tudományos tevékenységhez kapcsolódik és kevésbé veszik figyelembe az adott területen a népgazdaság konkrét igényeit.

/folyt köv/

-15-

14.33/ny

M-15¹⁵

bb 28. / előkészületek....folyt/ny

szücs istvánné a továbbiakban elmondotta, hogy az utóbbi hónapokban fokozatosan kialakultak a tudományos diákkörök, tudományos szervezetek, intézetek és szakmai egyesületek munkakapcsolatai. így például a mtesz, a motesz bevonja a hallgatókat a szakmai szervezetek munkájába, s a színvonalas dolgozatok publikálásáról gondoskodik. a magyar tudományos akadémia 10 kutató intézetében mintegy 150 - 180 hallgatót kíván foglalkoztatni.

- a tudományos diákkörök 9. országos konferenciájának ünnepi megnyitójára március 18-án, a budapesti műszaki egyetemen kerül sor. nyolc szekcióban ülésezik majd: a társadalomtudományi pécsett, a természettudományi szegeden, a jogtudományi-, a műszaki-, a közgazdasági-, illetve a marx-lenini, továbbá az orvostudományi szekció budapesten ül össze, a kémiai-vegyészeti szekció ülésének helye veszprémben, az agrártudományinak debrecenben lesz. a tanácskozásokon a hazai egyetemek, főiskolák és felsőfokú technikumok diákjai közül 2000-en lesznek jelen ezen kívül résztvesznek dolgozataikkal a külföldön tanuló magyar ösztöndíjasok és ott lesz több külföldi diákküldöttség is.

a legjobb 60 pályamunkát 1.500 - 1.500 forintos díjjal jutalmazzák. eddig 70 intézmény, vállalat ajánlott fel különdíjat./mti/

--

bb 29. nőnap - köszöntötték egymást prága és pécs asszonyai

vid/kz/ny hgy

1970. március 5.

a nemzetközi nőnap alkalmából prága és pécs asszonyai meleg hangú levélben köszöntötték egymást. a kapocs, amely a két távoli város asszonyait összehozta az ünnep előtt - az eszperantó volt. a cseh nőszövetség prágai területi bizottságának eszperantistái levelüket a magyar eszperantó szövetség pécsi területi bizottságának küldték, s ebben jókívánságaikat fejezték ki magyar társaiknak a nemzetközi nőnap alkalmából, egyúttal javasolták, hogy teremtsenek baráti kapcsolatokat a két város, illetve terület asszonyai között. a pécsi eszperantisták nagy örömmel fogadták a kedves prágai üdvözlőt, s azokban az üzemekben és vállalatoknál, ahol eszperantisták dolgoznak, felolvasták a köszöntő levelet. válaszul a pécsi kesztyűgyár, az autóközlekedési vállalat, az építő és tatarozó vállalat, valamint a komlói szénbánya nődolgozóit, s természetesen az eszperantó szövetség területi bizottságának és a megyei nőtanácsnak a tagjai is üdvözlőt küldtek a prágai nőknek. a pécsi-baranyai eszperantisták úgy határoztak, hogy elfogadják cseh társaik javaslatát, s - a nemzetközi nyelv segítségével - baráti kapcsolatokat alakítanak ki pécs és prága között. /mti/

--

14.43/ny

-16-

NF 1520

bb 30. közlekedési balesetek

mné/ny hgy

1970. március 5.

a-narmadik kerületben a szentendrei ut és a miklós tér torkolatánál wisnovszky józsef 40 éves gépkocsivező tehergépkocsival gyorsajtás közben átcuszott az uttest baloldalára és összeütközött a szembejövő taxival. a baleset következtében dobos jeno 40 éves taxisofőr súlyosan megsérült, utasa pedig könnyebben, mindkettőjüket kórházba szállították a mentők. a tehergépkocsivező ellen eljárás indult.

a-14. kerületben a thököly ut és a népstadion utca kereszteződésénél krízsn károly 22 éves gépkocsivező a személygépkocsit nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, a sikos uton megcsuszott és felszaladt a járdaszéltre, ahol elütötte lelkes imréné 22 éves betanított munkás, budapesti lakost és imre nevű 3 éves gyermekét. az asszonyt súlyos sérüléssel, a gyereket könnyű sérüléssel szállították kórházba.

a 11. kerületben albertfalván a szabadság ut 22.sz. előtt sórom jános 24 éves segédápoló budapesti lakos körültekintés nélkül ment át az uttesten és egy személyautó elütötte. súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a 17. kerületben rákoskeresztúron az ujlak utca és a kis utca torkolatánál tóth andrás 55 éves rakodómunkás a tehergépkocsitólátását biztosította, közben megcsuszott, a gépkocsi alá esett, amely elgázolta. súlyos sérüléssel szállították kórházba. /mti/

--

bb 33. dr. timár mátyás fogadta a külföldi közgazdasági szerkesztőket

t sz/mné/ny ie hgy

1970. március 5.

dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön fogadta azokat a külföldi közgazdasági szerkesztőket, akiket a magyar kereskedelmi kamara az ország felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából hívott meg magyarországra.

a megbeszélésen jelen volt dr. biró gerd, a magyar kereskedelmi kamara főosztályvezetője és dr. lindner lászló, a minisztertanács tájékoztatói hivatalának osztályvezetője. /mti/

--

-17-

15.00/ny

NF 1525

bb 38. zöldborsó - és zöldbableves hat perc alatt

vid/kz/fné/ny hgy 1970. március 5.

ujfajta készítményt - mirelit zöldborsó - és zöldbablevest - hoz forgalomba a székesfehérvári hűtőház, a háziasszonyoknak még rántás - és csipetke készítésével sem kell időt tölteniük, a csomagban a leves minden „ alkotó része „ megtalálható, a mirelit zöldborsó - és zöldbablevest a víz felforrásától számítva hat percen belül lehet tálalni, az eddig árusított levesporoknál lényegesen „ háziasabb „ ízű, és vitamínusabb is, a hűtőház egyelőre 500 kilót főzött az új levelesekből, a gyártás fejlesztését a vásárlók véleményétől teték függővé. /mti/

-. -

bb 34. dr. timár mátyás fogadta a román gépipari minisztert

t sz/mné/ny ie 1970. március 5.

dr. timár mátyás a minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön fogadta a hazánkban tartózkodó ioan avram román gépipari minisztert, a megbeszélésen jelen volt dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, valamint dimitru turcus, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

-. -

bb 35. előadás a magyar külkereskedelm-politika néhány kérdéséről

t sz/mné/ny ie hgy 1970. március 5.

csütörtökön a magyar sajtó házában a muosz külkereskedelmi tagozatának szervezésében nyerges jános, a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezetője tartott előadást a magyar külkereskedelm-politika néhány kérdéséről, ismertette magyarország részvételét a nemzetközi szervezetekben, továbbá azt, hogy yan érvényesül magyarországon az 1968 elején bevezett új vámtarifák. /mti/

-. -

bb 36. szocialista nőbrigádok találkozója tarcalon

vid/kz/fné/ny hgy 1970. március 5.

a szerencsi járás ipari és mezőgazdasági üzemeiben dolgozó női szocialista brigádok csütörtökön tarcalon megrendezett találkozójaival megkezdődtek borsod megyében az idei nőnap ünnepségek, a tapasztalatcsere jellegű találkozáson a helyi tarcal vezér termelőszövetkezet női szocialista brigádja a női szovjet partizán lány - zója - nevét vette fel. /mti/

-. -
-18-

15.13/ny

NA 1522

bb 31. városfejlesztési prognózisokat kell készíteni - vita a magyar urbanisztikai társaságban

t sb/gas kcs ie 1970. március 5.

a magyar urbanisztikai társaság csütörtökön délután érdekes vitát rendezett a várostervezés és a jövő kutatás, a prognosztika összefüggéseiről, e témát különösen időszűrővé teszi, hogy a legtöbb városnak most kell elkészíteni a részletes fejlesztési, rendezési terveit.

a vitaindító előadást dr. vidor ferenc építészmérnök tartotta, aki nemrégiben tért vissza ankarából, ahol három évig volt a műszaki egyetem urbanisztikai tanszékének professzora, hangsúlyozta: az utóbbi években világszerte mind több városrendező szakember ismeri fel, hogy a műszakilag legjobb városfejlesztési tervekben rögzített elgondolások és a megvalósulás közötti eltéréseket jelentősen csökkenteni lehetne, ha a jövőnek előre valószínűsíthető változásait gondos tudományos munkával, prognosztikával tárnák fel, a tervezés elkészítésekként eddig is végeztek vizsgálatokat a várostervezők, de a rövid határidők általában arra szorították őket, hogy szűkítsék az előtanulmányok körét, holott éppen bővíteni kellett volna.

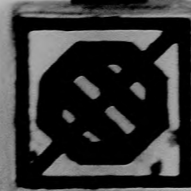
a vitában hangsúlyozták a szakemberek, hogy széles körű tudományos munkával nálunk is meg kell teremteni a prognosztikai vizsgálatok feltételeit, a város és településfejlesztési prognózisokat azonban az élet valamennyi területét átfogó műszaki-, gazdasági- és társadalomtudományi kutatások szoros összehangolásával kell megalapozni, fontos feladat még, hogy intézményesebbé, rendszeresebbé tegyék az eddig elfogadott városfejlesztési tervek megvalósításának szakmai ellenőrzését, - tudományos analizisét is. /mti/

-. -

15.15/kcs

-19-

NA 1540

bb 32. svéd cég budapesti előadása

t sz/mné kcs ie

1970. március 5.

csütörtökön a fészek klubban egy európa-szerinti ismert svéd cég, a halmstadt-i nordiska maskinfilt ab mérnökei tartottak előadást a magyar papíripar szakembereinek a cég által gyártott, s a papíriparban segédeszközként használatos újfajta nemezek felhasználásáról. a svéd cég évek óta kapcsolatban áll a magyar iparral. a hungarotex útján jutnak el a gyárakhoz készítményeik, amelyek közül most a szintetikus szálal tartalmazó újdonságait ajánlja a magyar üzemeknek.
/mti/

bb 37. nyolcezer közérdekű bejelentést valósítottak meg a tanácsok hajdu-bihar megyében

vid kz/fné kcs hgy

1970. március 5.

a legutóbbi tanácstagai választások jelölőgyűlésein mintegy kilencezer közérdekű bejelentés hangzott el hajdu-bihar megyében. ezek túlnyomó többségét - csaknem nyolcezeret - a tanácsok azóta meg is valósították együttesen 330 millió forint költséggel - jelentették be a hajdu-bihar megyei tanács csütörtökön debrecenben megtartott ülésén. a többi indokolt észrevétel és javaslat - további 100 millió forint ráfordítással - az idén realizálódik.

a megye iparosításáról szólva az utóbbi évek eredményeit megfelelőnek ítélte a tanács. elkészült hajduböszörményben a rico kötszerművek telepének első része, hajdudorogon befejezés előtt áll a ruhagyár bővítése, hajduhadházán új fafeldolgozó üzem építése kezdődött meg, berettyóújfaluba pedig az elzett fémlémezipari művek telepít üzemet./mti/

bb 39. törpevízművek - népfront kezdeményezésre

vid-kz kcs hgy

1970. március 5.

kedvező és sokoldalú kapcsolat alakult ki a tanácsok és a népfront bizottságok között - mutattak rá a hazafias népfront heves megyei bizottságának csütörtökön egerben megtartott ülésén. a hevesi járás népfrontbizottságai különösen a társadalmi munka szervezésében vállaltak nagy szerepet. munkájuk eredményeként a járás kilenc községében alakult törpevízmű társulat. a társadalmi munkaakciók eredményeként szépülnek a hevesi járás községei: járdákat építenek, javítják az utakat. ezzel segítik a községi tanács rendelkezésére álló összegek hatékonyabb felhasználását./mti/

15.30/kcs

-20-

NA-1535

bb 40. az okisz-labor divatbemutatója

t gm/gas kcs ie

1970. március 5.

a hotel duna intercontinental „bellevue„ éttermében csütörtökön délelőtt mutatták be a budapesti ruházati szövetkezetek divatszálójai és az okisz-labor tervezői legújabb tavaszi és nyári modelljeiket.

a divattervezők az idén is arra törekedtek, hogy a legújabb európai divatirányzatokat a magyar izlésnek megfelelő motívumokkal párosítsák. ennek megfelelően a nappali, a sportos és az esti öltözékekben egyaránt a nadrág dominál, amelyhez sima tunikát, szoknyahosszúságú mellényt, színes ingkluzt, vagy keskenyvállu, a csipőtől tölcsérszerűen bővülő kabátot viseltek a manókenek. ugyancsak bővülnek a ruhák ujjai is, s ami a legnagyobb érdeklődésre tart számot: a ruhahossz hol mini, hol midi, hol pedig - egyre inkább - maxi. a tavaszi kabátok, ruhák, strand-öltözékek nagy része is maxi hosszúságú, de igen divatos lesz a maxi-kabáttal kombinált miniruha is.

az új divat érdekessége, hogy a férfiruháktól kezdve - igaz, hogy a tervezők itt inkább a fiatalokra gondoltak - a női fürdőruhákig mindenütt megjelenik a műanyag- fém-, és fadiszítés, s volt olyan modell is, melyen a szoknya hosszát is merev fémpánt hangsúlyozta.

az ideai divatszínek is vidámak: a napsárga, a fehér, a méregzöld és a bézs lesznek a nyár favoritjai, de a szivárvány többi árnyalata is divatos, főleg harsogó színösszeállításokban./mti/

bb 44. ünnepi nagygyűlés tatabányán

vid-kz kcs hgy

1970. március 5.

a 60. nemzetközi nőnap alkalmából csütörtökön délután ünnepi nagygyűlést rendezett tatabányán a néphazban a városi nőtanács és a bányász szakszervezet. kroszner lászló, a komárom megyei tanács vb elnöke mondott ünnepi beszédet, majd a bányász együttes adott műsort./mti/

15.45/kcs

-21-

NA-1610

bb 41. komárom megyei protestáns papok látogatása bábolnán
1970. március 5.
vid-kz kcs hgy

komárom megye vezető katolikus papjai a múlt évben felkeresték a megye egyik üzemét és termelőszövetkezetét. csütörtökön a protestáns papok tettek hasonló látogatást. délelőtt a komáromi járási tanácsnál izsáki minály, a hazafias népfront megyei titkára, steiner tiber, a megyei tanács vb elnkhelyettese és dr. nemes vilmos, a járási tanács vb elnöke fogadta a vendégeket. steiner tiber tájékoztatót tartott a megye gazdasági-szociális és kulturális helyzetéről. a találkozón részt vett dr. bakos lajos, a dunántúli református egyházkerület püspöke és dr. ottlyk ernő, az evangélikus egyházkerület püspöke.

a vendégek az állami vezetők társaságában felkeresték a bábolnai állami gazdaságot. megismerkedtek a gazdaság fejlődésével, a dolgozók szociális helyzetével, megtekintettek több üzemét. /mti/

16.10

bb 42. kiöregedett a traktorállomány heves megyében
1970. március 5.
vid kz /fné kcs hgy

1970-ben a heves megyei termelőszövetkezetek tulajdonában lévő gépek 60-70 százaléka kiöregszik - állapította meg egy széleskörű vizsgálat tapasztalatai alapján csütörtökön egerben megtartott ülésén a heves megyei népi ellenőrzési bizottság. ezen a területen a nehéz domborzati és talajviszonyok miatt, továbbá a vizsgálat során tapasztalt szakszerűtlen üzemeltetés, rendszertelen karbantartás, javítás és tárolás miatt a gépek gyorsabban használódnak el, mint országos átlagban. rontja a helyzetet, hogy a hitelpolitikai megkötöttségek, valamint a mezőgazdasági gépforgalmazás kialakult rendszere sem nyújt kedvező lehetőséget a gépesítés fejlesztéséhez. a bizottság külön rámutatott arra, hogy az utóbbi három évben a megye sok közös gazdaságában megváltoztak a művelődési ágak arányai. a gépesítés e változásokkal sem tudott lépést tartani.

a megyei népi ellenőrzési bizottság a helyzet elemzése alapján úgy ítélte, a gépek jobb kihasználása érdekében célvélészerű, lenne, ha a gazdaságok kevesebb erőgéptípust használnának. a hozzájuk kapcsolódó gépsorok kifejlesztése elősegítené a gépek maximális kihasználását. /mti/

16.10/kcs

e

NA 1635

bb 43. kisz lakótelep épül egerben
1970. március 5.
vid-kz/fné kcs hgy

fellendült a kisz lakásépítési akció heves megyében. egerben új, 600 lakásos ifjúsági negyed építését kezdték megjelentették be a megyei kisz bizottság csütörtökön egerben megtartott ülésén. a tanácskozáson, amelyen ott voltak a kivitelező vállalatok és a szakigazgatási szervek képviselői is, a továbbiakban rámutattak, hogy a kivitelező vállalat munkája még nincs kellőképpen koordinálva s ez a tervezett-hez és kívánathoz képest lassítja az építkezések ütemét. bírálatként került szóba az ülésen az is, hogy bár lehetőségük van rá, a vállalatok többsége nem támogatja anyagilag a fiatalok lakásépítését. elismeréssel szóltak viszont az egri finomszerelvény gyárról, amely minden olyan fiatalnak jeletős összegű anyagi támogatást nyújtott, aki vállalta, hogy legalább öt évig munkahelyén marad. /mti/

bb 45. áprilisban nyitják meg a váci és a ceglédi kórház háromévenként ellenőrzik pest megye lakóinak egészségét

1970. március 5.
vid-gö/kcs kcs hgy

vácott, a most felépült kórházban tájékoztatták csütörtökön az újságírókat pest megye egészségügyi helyzetéről, a betegellátásról. dr. békés zoltán, a megyei tanács egészségügyi osztályának vezetője elmondotta, hogy az ország legnépesebb megyéjében a harmadik ötéves terv idején rekordösszeget, 660 millió forintot költöttek, illetve költenek egészségügyi beruházásokra, felújításokra. ennek eredményeként a megyében ma már csak 2806 lakos jut egy orvosi körzetre. a gyermekorvosok száma 24-re, a körzeti ápolónőké 320-ra, a fogorvosok száma pedig 164-re gyarapodott. a nagyarányú fejlődés azonban csak enyhített a helyzeten. különösen sok a tennivaló a bevándorlás következtében nagyon sűrűn lakott 45 budapest-környéki községben, ahol az egy orvosi körzetre jutó lakosok száma jóval meghaladja az országos átlagot.

a megyének a főváros is jelentős segítséget ad gondjai leküzdéséhez. mintegy 180 000 bejáró dolgozó ugyanis a munkahelyén részesül orvosi ellátásban, s a fővárosi kórházakban 2000 ágy áll a megye betegeinek rendelkezésére. ennek ellenére, míg az országban 10 000 lakosra jut 75.7 kórházi ágy, a megyében csak 29. /folyt.köv./

16.15/kcs

NA 1700

bb 45. /áprilisban ...folyt./ kcs

az áprilisban átadásra kerülő váci és ceglédi, egyenként 476 ágyas kórházak is csak enyhítenek a helyzeten. mivel a megye egyetlen központi kórháza, a budapesti semmelweis kórház sem elégíti ki az igényeket, a tervezők már megkezdték egy

ezeregyes központi létesítmény tervezését. ezenkívül a két új kórház szomszédságában 300-300 ágyas elmeegógyintézet, valamint véradó állomás épül.

a megye egészségügyi hálózata eredményesen küzdött a mérgezések ellen. emlékeztet, hogy az előző években több tömeges ételmérgezés történt, fagyaltól, illetve juhturótól. a megszigorított ellenőrzések és intézkedések nyomán tavaly már egyetlen mérgezőes megbetegedés sem fordult elő. az országban elsőnek kezdték meg a „mérge-ellenőrök”, és a mérgező anyagokat kezelő raktárosok oktatását. ennek köszönhető, hogy minimálisra csökkent a megbetegedések száma. ugyancsak elsőnek láttak hozzá az országban a lakosság háromévenkénti átszűréséhez is. a vizsgálatok többek között a tbc, a keringési szervek a daganatos és reumatikus megbetegedések megelőzését szolgálják./mti/

--

bb 47. április 9-én tartják a magyar pedagógiai társaság ünnepélyes közgyűlését

t zsu/mné kcs hgy

1970. március 5.

április 9-én tartják meg a magyar pedagógiai társaság ünnepélyes közgyűlését, amelyen megemlékeznek a magyar nevelésügy és a pedagógiai tudományok 25 éves fejlődéséről - jelentették be csütörtökön a társaság elnökségének ülésén.

az elnökség megvitatta és elfogadta a társaság 1970-es költségvetését, valamint az ünnepi közgyűlés napirendjét. meghallgatták az v. nevelésügyi kongresszus előkészítéséről szóló anyagot, amelyet a társaság 20 szakosztálya és 15 vidéki tagozata készített el./mti/

--

17.10/kcs

-24-

NA 17¹⁵

bb 46. ajándék a szovjet unesco bizottság elnökétől : dokumentumfilm Leninről - fogadás a szovjet nagykövetségen

t ol/mné kcs hgy

1970. március 5.

f. j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete csütörtökön fogadást adott, amelyen bemutatták a Lenin centenárium alkalmából készült filmet, - a filmet a szovjet unesco bizottság kezdeményezésére nagyrészt egykorú filmdokumentumok felhasználásával készítették, s az méltatja leninek a szovjet közoktatás, tudomány és kultúra fejlődésében betöltött szerepét.

a baráti hangulatu összejövetelen részt vett garamvölgyi józsef, az mszmp kb osztályvezetőhelyettese, rosta endre, a kki elnöke, lugossy jános művelődésügyi miniszterhelyettes, nagy mária, az mszbt főtitkára, pécsi ferenc, a magyar rádió és televízió elnökhelyettese, továbbá a művelődésügyi minisztérium és külügyminisztérium több vezető munkatársa is.

a nagy tetszéssel fogadott bemutató után f.j. tyitov bejelentette, hogy vinogradov, a szovjetunió külügyminiszter helyettese, a szovjet unesco bizottság elnöke a filmet a magyar unesco bizottságnak ajándékozta, és a külügyminiszterhelyettes erről szóló levelét ünnepélyesen átnyújtotta tengyel sándor professzornak, a magyar unesco bizottság elnökének, aki orosz nyelven mondott köszönetet az értékes ajándékért. a filmet rövidesen a hazai közönség is láthatja./mti/

--

bb 48. új nagyteljesítményű szörpüzem gyöngyösön

vid-kz kcs hgy

1970. március 5.

az erdei termékeket feldolgozó és értékesítő vállalat valamint a fővárosi ásványvíz és jégipari vállalat korszerű, nagyteljesítményű szikvíz és üdítőital üzemeket hozott létre nyolc millió forintos költséggel gyöngyösön. az új üzem, amelyet csütörtökön adtak át rendeltetésének, már az idén mintegy tízmillió forint értékű palackozott üdítő italt készít a mátra üdülőinek, valamint a heves és nógrád megyei boltoknak./mti/

--

17.30/kcs

-25-

NA 18⁰⁰

bb 49. Losonczi pál távirata a.a. afrifának,
gas/kcs ie

1970. március 5.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban fe-
jezte ki jókívánságait a.a. afrifa tábornoknak, a ghanai
elnöki bizottság elnökének országa nemzeti ünnepe alkalmá-
ból./mti/

bb 50. alig terjeszkedett a belvíz

ö/sb-vid/fné kcs ie

1970. március 5.

a rendkívül változékony időjárás az utóbbi 24 órában
nem tetézte a belvízi készültségben védekezők gondjait.
a legjobban elöntött területek körzeteiben nullott ugyanis
a legkevesebb csapadék, ezért egyelőre a belvízhelyzetben
nincs lényeges változás, egy nap alatt mindössze 150 hold-
nyi területet öntött el a víz, ezzel együtt 227 700 hold
áll víz alatt. az újabb havazás azonban már nemcsak a mátra-
vidéken, hanem a budai hegyekben, a pilisben és a nyugat-
dunántúli térségekben is sok víztartalékot halmozott fel,
a szabadság hegyet például már 80 centiméteres hóborítja.

a vastag hótakaró megolvadása -egy gyors enyhülésnél
- hirtelen megduzzaszthatja a kisebb patakokat, folyókat.
csütörtökön ugyan sehol sem jeleztek áradást, de a domb-
vidéki vízügyi igazgatóságok máris fokozott figyelemmel ki-
séríték a folyókat és patakokat, hogy szükség esetén azon-
nal intézkedhessenek a veszély elhárításáról. a belvízvéde-
kezésben már viszonylag kedvező körülmény, hogy a multheti
lehülés időszakában általában félig kiürítették
a belvízcsatornákat, maradt tehát hely az olvadással várható
újabb víztömegeknek. a folyók korábbi árhullámainak levonu-
lása pedig lehetővé tette, hogy csaknem 20 belvízcsatorna
torkolatánál megszüntessék a szivattyúzást, mert a folyók
már „átemelés”, nélkül is fogadják a csatornák vizét.
a vízügyi igazgatóságok jelenleg még 96 nagy szivattyú-
telepet és 156 hordozható szivattyút működtetnek és másod-
percenként 167 köbméter vizet vezetnek le az elöntött földekről.
/mti/

17.40/kcs

-26-

NA 1805

bb 53. felmentés - ki

bh ie

a minisztertanács
akadémia főtitkárhelye
titkári tisztsége alól
merése mellett - felme-
ság
kinev

J.
27 lap

5.

ományos
bizottság
ak elis-
sité bizott-
kandidátusát

kk
díja

t ol

tály
lás
díja
képz

szat
dalc
cimü
raic
madj

müve
egé

jut
elf
cim
köz
ala
szá

kál
vet
díj
fro

mik
na
be

27 lap

bb 49. Losonczi pál t
gas/kcs ie

rcius 5.

Losonczi pát, az

ban fe-

jezt
eln
ból

bb

ö/s

nem
a l
a l
nin
nyi
áll
vid
dun
a s

- h
csü
vidé
séri
nal
kezé
lehü
a be
ujat
lás
tork
már
a vi
tele
perc
/mti

17.4

N

bb 53. felmentés - kinevezés

bh ie

1970. március 5.

a minisztertanács tétényi pált, a magyar tudományos
akadémia főtitkárhelyettesét a tudományos minősítő bizottság
titkári tisztsége alól - ebben kifejtett munkájának elis-
merése mellett - felmentette és a tudományos minősítő bizott-
ság titkárává meisel jánost, a műszaki tudományok kandidátusát
kinevezte./mti/

kk 54. kiosztották a fővárosi tanács művészeti pályázatának
díjait

t ol/mné bh ie

1970. március 5.

kurcz györgy, a fővárosi tanács vb. népművelési főosz-
tályának vezetője csütörtökön ünnepélyesen adta át a felszabadu-
lás 25. évfordulójára tavaly meghirdetett művészeti pályázat
díjait. összesen 250 000 forinttal jutalmazták airodalmi
képzőművészeti és zenei művek szerzőit, alkotóit.

a zeneszerzők közül hajdu mihály nyerte el az első díjat,
szabó lőrinc, weöres sándor és jobbágy károly verseire írt
dalciklusával, míg ránci györgy - garai gábor: új kor nyitánya
című versére komponált dalával - második díjat, szelényi istván-
raics istván: sáta a szigeten című művére szerzett dalával - nar-
madik díjat nyert.

a drámák közül első díjjal örkény istván: sötét galamb című
művét jutalmazták, második díjat kapott gyurkó lászló: az
egész élet és harmadik díjat görgey gábor: noé című drámája.

a pályázatra beérkezett kisregényekközül második díjjal
jutalmazták fekete gyula: estétől hajnalig és molnár géza:
elfogynak az éjszakák című művét, míg simonffy andrás: hordó
című kisregénye a harmadik díjat kapta. a költészeti pályadíjak
közül az elsőt és a másodikat nem adták ki, harmadik díjat nyert
alaksza ambrus „budapest 1945,, és csanády jános: negyed
század című versével.

a novellák közül második díjjal jutalmazták szentiványi
kálmán: emlékezés hangfogóval című írását, jávor ottó: én és a
veterán, valamint timár máté: régi szerelem című műve harmadik
díjat kapott. külön díjjal jutalmazták granasztói pát: túl a
fronton című novelláját.

a festőművészek közül baticz levante „1945,, és göllner
miklós ujjáépült buda című képével második díjat nyert, míg
nagy sándor zoltán munka, család és szentgyörgyi józsef: erzsé-
bet hid című festményéért a harmadik díjat kapta./mti/

NF 2000

bb 51. ^{nagy}ünnepi gyűlés a nemzetközi nőnap alkalmából

t fe/mné kcs ie

1970. március 5.

hazánk felszabadulásának 25. évfordulója és a 60. nemzetközi nőnap alkalmából a szakszervezetek országos tanácsának elnöksége csütörtökön ünnepi nagygyűlést rendezett a vasas székházban. az elnökségben foglalt helyet nagy józsefné, könnyűipari miniszter, erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárnyeltesse, jakab sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, továbbá a szakszervezeti nőmozgalom számos régi harcosa. az ünnepségen részt vettek a nemzetközi nőnap alkalmából hazánkba érkezett csehszlovák, indiai, jugoszláv, koreai, nők-beli és vietnami nőküldöttek.

a nagygyűlést a himnusz hangjai vezették be, majd földvári aladár, a szot alelnöke üdvözölte a résztvevőket.

ezután gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára mondott ünnepi beszédet.

-hagyományos, szép szokássá vált már, hogy a munkahelyeken és otthonokban a tavasz első virágaival köszöntjük a nőket. megtiszteltetés számomra, hogy a párt, a kormány és a szakszervezetek országos tanácsa üdvözlését tolmácsolhatom a magyar nőknek, akik a gyárakban, irodákban és intézményekben részt kérnek és részt vállalnak a társadalom-formáló nagy feladataink megoldásában. köszöntjük az édesanyákat, akik kenyérkereső munkájuk mellett étesszék a családi tűzhely melegét és nevelik az új generációt dolgozó felnőttekké. köszöntjük a nagymamákat, akik megosztják a családi gondjait, segítik az új nemzedék nevelését, emberré formálását. üdvözöljük és köszöntjük azokat az asszonyokat, elvtársnőket, akik felszabadulásunk első napjaitól kezdve segítették az új élet megindulását, akik fáradhatatlanul munkálkodva hitet és bizalmat árasztottak, hogy a romok fölött új hazát építsünk.

- pártunk központi bizottsága és a szakszervezetek országos tanácsa nevében kívánok minden magyar nőnek szép életet, sok boldogságot és jó egészséget.

/folyt. köv./

-29-

M-2015

bb 51./ünnepi gyűlés...1.folyt./ kcs

- a nemzetközi nőnap jelentőségét ebben az esztendőben tcbb évforduló és esemény emeli ki a szokásos megemlékezések sorából - folytatta gáspár sándor -. hatvan éve annak, hogy a szocialista gondolkodású asszonyok március 8-át harci ünnepnek nyilvánították. az idei nemzetközi nőnap jelentőségét növeli, hogy közeledik egy másik történelmi dátum - Lenin születésének 100. évfordulója. Lenin adott programot ahhoz is, hogyan kell a nők társadalmi helyzetét a szocializmus építése során rendezni, Lenin hívta fel arra a figyelmet, hogy a nők egyenjogúságát csakis a szocialista társadalom valósíthatja meg. azok az eredmények, amelyeket a nők társadalmi egyenjogúsításában a szocialista országokban elértek - Lenin tanításában gyökereznek.

-ma hazánkban elsődrendű társadalmi, politikai kérdés a nők ügye- erről tanuskodik, hogy pártunk központi bizottsága éppen a napokban értékelte a nők politikai, gazdasági, szociális helyzetét, a nők körében végzett politikai nevelő munkát, s meghatározta a legfontosabb tennivalókat. a párt állásfoglalásából egyértelműen következik, hogy a számunkra a nőkérdés társadalmi ügy.

- szocialista társadalmunk azzal változtatta meg a nők társadalmi helyzetét, hogy lehetőséget teremtett bekapcsolódásukra az alkotó munkába. napjainkban a bérből és fizetésből élők 40 százaléka nő. mintegy kétmillió asszony és leány vesz részt a nemzeti jövedelem létrehozásában. a diplomások 30 százaléka nő. a nők tömeges bekapcsolódása a társadalmi termelésbe és aktív részvételük a közéletben, a nők műveltségének és általános érdeklődésének növekedésében, emberi értékeik kibontakozásához - vezetett - s ez szélesebb értelemben társadalmi megbecsülésüket eredményezte. ehhez járul az a részben ki sem fejezhető hatalmas érték, amelylyel a családban, az anyai hivatás gyakorlásával gazdagítják társadalmunkat.

/folyt.köv./
19.10/kcs

-30-

M 2015

bb 51./ünnepi gyűlés... 2.folyt./ kcs

- igaz az is- folytatta gáspár sándor,- hogy a nők még nem számuknak és képességeiknek megfelelően vesznek részt a gazdasági, hivatali vezetésben. sajnos ma még sokszor a vezetői helyek betöltésénél a női jelölttel szemben szigorubb mércét alkalmaznak, mint a férfijelölttel, és sok esetben még az anyaság is hátránynak számít.

- mindez helytelen szemléletből fakad, s egyben jelzi, hogy sem a mozgalmi, sem a gazdasági szervek nem foglalkoznak elég következetesen és folyamatosan a nők sajátos helyzetével adódó speciális tennivalókkal. nem kielégítő az a harc sem, amelyet a közömbösséggel, a nők egyenjogúságát lebecsülő nézetekkel szemben vívtunk. a szakszervezetek is többet tehetnének a nők érdekében: a jobb munkakörülményekért, a z igazságosabb bérezésért, a kollektív szerződésekben rögzített kezdeményezések valóra váltásáért, a vállalati gyermekintézmények fejlesztéséért, a nők otthoni munkáját segítő helyi lehetőségek kihasználásáért.

- a nők egyenjogúságának következetes és teljes megvalósítását osztársadalmi üggyé kell tenni. ebben a szeltemben foglalt állást pártunk központi bizottsága és meghatározta ennek gazdasági és szervezeti feltételeit is.

- a szakszervezetekre különösen nagy felelősség hárul, hogy a párt politikája ezen a téren érvényesüljön. szigorubb és következetesebben kell örködnünk a nők egyenjogúságát biztosító törvények betartása fölött. fel kell karolnunk az ezt segítő helyi lehetőségeket, az új kezdeményezéseket.

gáspár sándor befejezésül hangsúlyozta:

- az elmúlt negyedszázad alatt a nők érdekében több történet, mint hazánk történetének sok előző évszázada alatt. így igaz ez akkor is, ha tudatában vagyunk annak, hogy maradtak még szép számmal megoldásra váró feladatok. kísérje még több tisztelet és megbecsülés asszonyaink, leányaink országépítő munkáját. kívánjuk: legyen sok-sok örömük családjukban, gyermekeikben. teremtsünk közös akarattal és áldozattal vállalással olyan életet és olyan jövőt a magyar népköztársaságban, amelyet minden édesanya álmodik gyermekének.

/folyt.köv./
19.35/kcs

-31-

M 2020

bb 56. ismét hóakadályok az utakon

i kf/kf kcs ie

1970. március 5.

csütörtökön reggel a közlekedési jelentések a dunántulról közölték erős havazást, hóakadályokat. a hófúvás következtében a 87-es főutvonal sopron-kőszeg közötti szakasza járhatatlanná vált. győr megyében 8 alsóbbrendű uton akadt el a forgalom, s vas megyében is járhatatlanná vált néhány mellékutvonal. az érintett területeken 40 hókepe és hómaró dolgozott a egész nap. délutánra a 87-es uton elhárították az akadályt, s a mellékutvonalak közül is csak 3 maradt járhatatlan.

a kpm utügyletének esti jelentése országos olvadásról számolt be, kivéve a mátra környékét, ahol a havazás 100 kilométeres szélességgel párosulva igazi téli hóvihart kavart. a 24-es főközlekedési út mátraháza és parádsasvár között járhatatlanná vált, s megbénult a közúti közlekedés a pásztó-gallyatető-mátraháza közötti uton és a kékesi bekötő uton. /mti/

-. -

bb 57. visegráddal még nincsen telefonösszeköttetés

i kf/kf kcs ie

1970. március 5.

a havazással, a tavaszi esővel együttjáró erős olvadás viszonylag megkímélte a telefonhálózatot. a fővárosban több helyről, főleg a józsef és teréz központ területéről, jelentettek kábelbeázásokat, ezek azonban - kis mértékűknél fogva - nem okoztak komolyabb zavart a forgalomban, s a hibákat rövid idő alatt kijavították.

/folyt. köv. -/
19.45/kcs

-32-

AA 2030

bb 51./ünnepi gyűlés...3.folyt./ kcs

a beszéd után művészi műsor szórakoztatta a megjelenteket.

x x x

a nemzetközi nőnap alkalmából kitüntették a szakszervezeti mozgalomban kimagasló munkát végzett nőket. gáspár sándor a szakszervezeti munkáért kitüntetés aranyjelvényét 33, az ezüstjelvényt 8 nőnek nyújtotta át. /mti/

-. -

bb 57./visegráddal...folyt./ kcs

változatlanul, már megerősített létszámmal, dolgoznak a postások a miklós téri hév megállójánál beázott telefonkábeleken, amely a szentendre, pomáz, visegrád és budapest közötti összeköttetést szolgálja. a helyreállítás lassan halad, mert a kábelben időközben több helyen újabb hibákat fedeztek fel - a szerelők munkája nyomán csütörtökön szentendrével és pomázzal meginđult a telefonforgalom, bár a beszélgetésekre várni kell, mert a szokottnál kevesebb érpár működik. visegráddal viszont még mindig nincsen telefonösszeköttetés a fővárosnak. a hiba kijavítását péntekre ígérte a posta. /mti/

-. -

bb 59. március 5: teljes téli ügyelet, több mint másfélezer hómunkás

i kf/kf kcs ie

1970. március 5.

a fővárosi köztisztasági hivatal a kedvezőtlen időjárás miatt kénytelen volt elhalasztani a tavaszi nagytakarítást, hiszen a csütörtöki „bolondos” időjárás, a kavargó hózuhatag ismét próbára tette a téli gépeket. reggel több mint 600, délután mintegy ezer tendkívüli hómunkást vettek fel, s ugyszólván teljes téli üzemmel dolgozott a hivatal. egész nap 88 teherautó volt munkában - reggel csupán a 12. kerületben 11 kocsi „ekézett”, - hordta a havat, szóta, homokozta a hegyi- és külterületi sikos utakat.

éjjelre ugyancsak erős ügyeletet szerveztek, készenlétbe helyezték a szórókocsikat, s mert a tavaszi zápor még nem mosta el a havat, változatlanul várják a rendkívüli hómunkások jelentkezését. /mti/

-. -

19.55/kcs

-33-

AA 2040

bb 55. comenius emlékűnnepély szombathelyen

vid-kz kcs ie 1970. március 5.

comenius emlékűnnepélyt rendeztek csütörtökön a szombathelyi tanítóképzőben. vas és zala-megye nevelői emlékeztek itt a nagy humanista cseh pedagógusra, halála 300. évfordulója alkalmából. Kiss Vilmos, a magyar pedagógiai társaság vas-zala megyei tagozatának alelnöke méltatta comenius életművét. az emlékűnnepély műsorral zárult./mti/

bb 60. időjárásjelentés

a meteorológiai intézet jelenti 1970. március 5-én 19 órakor

mné/kcs ie 1970. március 5.

változékony idő

várható időjárás péntek estig. változó mennyiségű felhőzet, több helyen havazás, havaseső, keleten eső, egy-két helyen esetleg zivatar. élénk, helyenként erős, viharos lökésekkel kísért déli-délnyugati, majd a dunántúlon északnyugatra forduló szél, néhány helyen hófúvással. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken általában plusz 2-plusz 7 fok között, észak-nyugaton nulla fok körül./mtu/

bb 61. a városban villamos-beázások, a szabadsághegyi autóbusszonalakon hóakadályok

i kf/kf kcs ie 1970. március 5.

csütörtökön hóviharból, tavaszi záporból, napsütésből egyaránt kijutott a fővárosnak, a szeszélyes időjárás sok gondot okozott a budapesti közlekedési vállalatnak.

„lent”, a városban a latyak, az összegyűlt vizek miatt beázták a villamos motorkocsik, s több szerelvény kiesett a forgalomból. az üllői úton, a könyves kálmán körüti megálló előtt reggel negyed hétkor egy 50-es jelzésű villamos kisiklott, s emiatt fél 8-óráig szünetelt a villamosközlekedés a száva utcai kocsiszín és a nagyvárad tér között. a balesetet forgóváltórés okozta.

/folyt.köv./

20.40/kcs

-34-

NA 2045

bb 61./a városban ...folyt./ kcs

ugyanabban az időben a hegyi autóbusszjáratok a hóval küzködtek. a fagypont alatti hőmérsékleten, erős szél kíséretében hulló hó torlaszokat emelt, a havaseső pedig percek alatt jégpályává változtatta az uttestet főleg a szabadsághegy autóbusszvonalaiban, az ötvös út, az istenhegyi út környékén. több autó elakadt, keresztbe állt az uttesten, így a köztisztasági hivatal hókéi, szórókoçsijai is nehezen boldogultak. a 21-esn, a 90-es, majd a h és a 22-es jelzésű autóbusszjárat leállt, s nem jutott el a „végállomásig”, a kfk-i külön-autóbussza sem.

a forgalom csak 11 óra után indult meg. még a legzordabb télben sem fordult elő, hogy valamelyik autóbusszvonalon ennyi ideig álltak a járatok./mti/

bb 62. vezetékzárlat- és szakadás okozta a rádióadás kimaradását

i kf/kf kcs ie 1970. március 5.

csütörtökön reggel háromszor is „elhallgatott”, a kossuth rádió, vibrált a villany. az elektromos művek teherelosztójának tájékoztatása szerint vezetékzárlat- és szakadás okozta a zavart. a z óbudai kaszás-dűlőnél húzódnó egyik távvezeték az erős szélviharban néhányszor „összelengett”, emiatt zárlat keletkezett, s azt a néhány pillanatot vették észre a rádióhallgatók, amíg a védelmi berendezések lekapcsolták a vezetékét a hálózatról. a zárlatok egyébként huzamosabb áramkimaradást nem okoztak. ugyancsak a szélvihar szakította el a duna és a kőbánya közötti kettős vezeték egyik ágát, amelynek helyreállítására azonnal kiszállt az ügyelet, s a hibát délutánra kijavították. miután a főváros áramellátásáról több alállomás és vezetékrendszer gondoskodik, ez a szakadás sem okozott zavart a villamosenergia szolgáltatásban.

csütörtökön egyébként a vidéki energiahálózatból is több helyről jelentettek hibát. hajnalban, valószínűleg a szabadtéri szigetelés beázása, „átivelése”, miatt, szolnokon egy transzformátor mondta fel a szolgálatot; a városban és környékén háromnegyed kilencig szünetelt a helyi áramszolgáltatás. /folyt.köv./

-35-

20.40/kcs

NA 2135

bb 62./vezetékzárlat, folyt./ kcs

átmenetileg ceglédről adtak segítséget, a martfői cipőgyár részére például már 6 órára sikerült áramot biztosítani. nagybányában ugyancsak egy transzformátor ment tönkre, s ez okozott 20 perces áramkimaradást./mti/

éau
v

bb 63. az „utazás a koponyám körül”, diszbemutatója

t zsu/s ie 1970. március 5.-

csütörtökön este diszjelőadáson mutatták be a puskin moziban névész györgy rendező új alkotását, az „utazás a koponyám körül”, című filmet.

a forgatókönyv alapját karinthy frigyas azonos című könyve szolgált, de a rendező bőségesen merített az író más műveiből is. az illés györgy fényképezte alkotás főszereplői: latinovits zoltán, ruttkai éva és törőcsik mari. a film zenéjét rányi györgy írta.

a diszbemutatón jelen volt közéletünk és a művészvilág számos képviselője./mti/

v

bb 64. film-koktél a román nagykövetségen

t fe/mné/s ie 1970. március 5.-

a dr. petru groza vezette demokratikus kormány megalakulásának 25. évfordulója alkalmából dumitru turcus, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön este film-koktételt adott. a koktélon politikai és társadalmi életünk számos személyisége vett részt. jelen volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

az est résztvevői több dokumentumfilmet tekintettek meg románia gazdasági és kulturális életéről./mti/

-.:

- 36-

NA 21³⁰

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

1970. március 5.

apró Antal beszéde

1970. március 5.

1970. március 5.

szövegét. az anyag feloldásig em b a r g ó s !

x x x

tisztelt országgyűlés!

fock elvtárs kormánybeszámolójában utalt arra, hogy a következő 5 éves tervszakasz során számolnunk kell a nemzetközi együttműködés továbbfejlődésével, a nemzetközi lehetőségeket figyelembe véve kormányunk sokat tett és tesz annak érdekében, hogy bővítsük államközi gazdasági kapcsolatainkat minden olyan országgal, amely kész a kölcsönös érdekek és az egyenjogúság alapján velünk együttműködni. korunkban a tudományok és a termelőerők gyors fejlődésének és internacionalizálódásának vagyunk tanúi - ez világjelenség, ami felveti a szükségességét annak, hogy a szocialista országok gazdasági együttműködését új módon fejlesszük tovább, a kgt-országok fokozatos gazdasági integrációjának megteremtése joggal nevezhető objektív, történelmileg szükségszerű folyamatnak

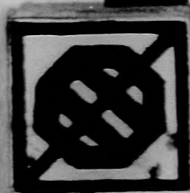
országunk közvéleményében joggal merül fel a kérdés, hogy a szocialista országok szorosabb gazdasági kapcsolatait hogyan képzeljük el? miben különböznek a most kialakuló együttműködési formák az addigiektől? más szóval, mit jelent a nyolc szocialista országok az integrációs program kidolgozására vonatkozó elhatározása, és hol tartunk ebben a munkában?

(folyt. köv./

9.55./szb

-1-

9.50
1970

parlament

bkk 1. /apró antal... 3. folyt./-szb

a kgst xxiii. /rendkívüli/ tanácsulése körvonalaiban meghatározta a kgst országok gazdasági integrációjának kialakításával kapcsolatos feladatokat, közel egy év telt el azóta. a kgst végrehajtó bizottságában, a különböző nemzetközi munkacsoportokban és az állandó bizottságokban széles körű munka indult meg az integrációs lehetőségek felmérésére, egy olyan komplex távlati együttműködési program elkészítésére, amelyet későbbi időpontban a kgst-ben részvevő kormányok vagy mint egyezményt, vagy mint államközi szerződést hagynak jóvá.

a végrehajtó bizottság néhány napja befejeződött ülésén is ezek a kérdések szerepeltek, ahol megvitattuk a kgst államok minisztériumai, gazdasági szervezetei, tudományos-kutató intézetei, tervező irodái közötti közvetlen kapcsolatok megteremtésének elveit, és a szerződéses viszonyok kialakításának feltételeit, megvitattunk - többek között - olyan kérdéseket, mint egy új nemzetközi beruházási bank létrehozásával kapcsolatos egyezmény, végül foglalkoztunk a szocialista világrendszer gazdasági problémáival foglalkozó közgazdasági intézet létrehozásával.

jelenleg széleskörű munka folyik a végrehajtó bizottságban a tagországok által kidolgozott integrációs javaslatok összegezésére. több mint 200 alapvető gazdasági együttműködési téma vizsgálata, illetve javaslat kidolgozása van folyamatban. már ez a felsorolás is mutatja, hogy itt igen sokrétű kérdéssről van szó. ószintén meg kell mondanom, hogy az integrációval kapcsolatos javaslatok sokoldalú kimunkálása nem könnyű feladat. sokszor még egy országon belül is nehéz összhangot teremteni a különböző gazdasági szervek között, 8 ország esetében pedig még nehezebb - többek között - azért is, mert a kgst-ben részvevő országok gazdasági fejlettségi szintje eltérő. mások és mások gazdasági adottságaik, társadalmi lehetőségeik és különbségek vannak a belső gazdaságirányítási rendszerek között, ezért nagy türelemre van szükség az országok javaslatainak megvizsgálásánál, érdekeik helyes megértésénél. mindannyiunkat az a közös szándék vezet, hogy az integráció létrehozásával új erőforrásokat tárjunk fel és jobban használjuk ki a szocialista társadalmi rendszerből fakadó előnyöket, illetve lehetőségeket. ugyanakkor a javaslatok kidolgozásánál figyelembe kell venni a tagországok közötti fejlettségbeli különbségeket, erősíteni kell a kiegyenlítődés tendenciáit, nem kis mértékben az országok közötti ésszerű munkamegosztás útján.

hangsúlyozni szeretném, hogy az a sokirányú gazdasági elemző munka, amelyet most a kgst szerveiben és az országokban folyik, egyaránt szolgálja az egyes országok nemzeti, s az egész közösség nemzetközi érdekeit.

/folyt. köv./

9.26/szb

-4-

t

parlament

bkk 1. /apró antal... 4. folyt./-szb

az előkészületben levő szocialista integrációban a szociálistikus termelőerőinek és termelőviszonyainak alapvető formájaként az országok önálló népgazdaságát tekintjük, ebből következik, hogy az integrációban érdekelt országoknak a kapcsolatok olyan formájára kell kialakítaniuk, amelyek keretében az együttműködés bizonyos, - arra érett - funkcióit integrálják, de természetesen fenntartják a népgazdaságok nemzeti irányítását. megítélésünk szerint úgy kell kiépíteni kapcsolatainkat az integráció keretében, hogy az együttműködés egyszerre fejlődjék: kormány szinten, a különböző ágazatok vonalán és a vállalatok között.

megítélésünk szerint az integráció létrehozása hosszabb folyamat lesz, amelynek keretében egyrészt realizálni kell a már megítélésünkben felismert lehetőségeket, másrészt ehhez kapcsolódva meg kell teremteni a szükséges feltételeket, ugyanakkor mi az integrációs folyamat komplex jellegét igen fontosnak tartjuk, mert megítélésünk szerint nem lehet különválasztani például a pénzügyi és hitelkapcsolatok alapvető továbbfejlesztését a közös beruházások rendszerének létrehozásától, vagy a gazdaságpolitikai koncepciók összehangolását a hatékony és széleskörű gyártásszakosítástól, a külkereskedelmi kapcsolatok továbbfejlesztését az árak problémájától. ha gazdasági együttműködésünket tovább akarjuk fejleszteni, akkor nemcsak a külkereskedelmén, hanem a termelés, a nemzetközi pénz- és hitelrendszer és az árak szférájában egyidejűleg kell keresni az együttműködés új, a jelenleginél sokkal hatékonyabb formáit, lehetőségeit.

a gazdasági integráció a részvevők - így a magyar népgazdaság számára is azt jelenti, hogy mindinkább lehetőség nyílik például az optimális termelőkapacitások kiépítésére, a széleskörű gyártásszakosításra és kooperációra - ami végső soron előfeltétele a gazdaságosság, a termelékenység növelésének, a gazdasági struktúrája átalakításának, egész termelő tevékenységünk hatékonysága megjavításának, kormányunk nevében ilyen értelmű javaslatokat terjesztettünk elő a kgst megfelelő szerveinél.

szocialista országgyűlés!

mi a kgst-országok gazdasági integrációjának továbbfejlesztését két uton kívánjuk elérni. egyrészt az alapvető fontosságú kérdéseket magában foglaló mind hatékonyabb tervkoordináció, másrészt az áru- és pénzviszonyok széleskörű kibontakoztatása útján. mint szocialista tervgazdálkodást folytató ország, a jövőben is alapvető kérdésnek tekintjük országaink között a népgazdasági tervek nemzetközi koordinációjának továbbfejlesztését. ennek fontos előfeltétele, hogy megvalósítsuk az alapvető ágazatoknál a gazdaságpolitikai koncepciók kölcsönös konzultációját.

/folyt. köv./

9.25/szb

-5-

9.40
pala

9.30
pala

bkk. 1. /apró antal...5.folyt./e

tervkoordináció során mindenekelőtt két kérdésnek az eddiginél hatékonyabb megoldására törekszünk. az egyik: a kgst-országok, illetve népgazdaságunk nyersanyag-szükségletének teljesebb kielégítése, a nyersanyag kitermelési lehetőségek racionálisabb kihasználása. a másik kérdés: a technikai fejlődésben élenjáró ágazatok fejlesztési programjának tervszerű összehangolása országaink között. az az elképzelésünk, hogy a jövőben a nemzetközi együttműködéstől erősen függő iparágak központi fejlesztési programjait a többi kgst-országgal rendszeresen egyeztetjük.

ebből a szempontból különös figyelmet érdemel olyan ágazatok fejlesztésének jobb összehangolása és egy szélesebbkörű, hatékony együttműködés kialakítása, illetve kooperáció kialakítása, mint például a szerszámgépipar, a járműipar, a számítógépgyártás, egyes hiadástechnikai termékek előállítására, az atomtechnikai ipar és más hasonló területek. az ilyen jellegű együttműködés országaink között közös fejlesztési koncepciók kialakítását teszi szükségessé, amely további szervezési intézkedéseket is követel, mint például nemzetközi egyesülések létrehozását és más új együttműködési formákat.

úgy véljük, hogy gazdaságpolitikánk koordinálása és tervhivatalaink között a szervezettebb együttműködés mellett a másik tényező, amely a fejlődési folyamatot meggyorsítja, ha továbbfejlesztjük a kgst-országok közötti áru- és pénzkapcsolatokat.

a gazdaságpolitikai együttműködés és a tervkoordináció tökéletesítése mellett olyan gazdasági ösztönzést kell biztosítani, amelynek segítségével lebontjuk az egymás közötti forgalom növelésének akadályait. közvetlen célunk a jelenlegi kétoldalú fizetési mérleg kiegyensúlyozás feloldása, a sokoldalú elszámolási rendszer tényleges megvalósítása. mi kezdettől fogva azon a véleményen vagyunk, hogy országaink között a szorosabb gazdasági együttműködés létrehozása olyan komplex, sokoldalú feladat, amely feltételezi az integráció lényeges követelményeinek egyidőben való megvalósítását

pénzügyi együttműködésünk továbbfejlesztése számos intézkedést tesz szükségessé. így többek között időszerű közös bankunk, a nemzetközi együttműködési bank rövid- és középlejárati hitelrendszerének megjavítása.

/folyt.köv./

- 6 -

9.43.

9.43
Vek

bkk. 1. /apró antal...6.folyt./e

szükséges, hogy az egymás közötti külkereskedelmi áruk ne szakadjanak el hosszú időre a tőkés világpiaci árkattól, hogy ezek az árak kifejezzék a kereslet-kínálati viszonyokat. fokozatos olyan árak érvényesítésére gondolunk, amelyek ösztönzik a termelést és a szocialista országok egymás közötti forgalmát.

ezek az egymással összefüggő gazdasági és pénzügyi intézkedések teszik majd lehetővé egy szocialista közös valuta létrehozását, amely ösztönzést teremt az egymás közötti külkereskedelem fejlesztésében és az érintett országok gazdasági növekedésében.

végül szeretném kihangsúlyozni, hogy a kgst-tagállamok gazdasági integrációja nem jelent elzárkózást a világ többi térségétől, sőt nyitottnak tekintjük gazdasági szövetségünket más államokkal is.

az elmondottakban kívántam röviden összefoglalni kormányunk elképzeléseit és eddigi tevékenységünket a szocialista gazdasági integráció létrehozásával kapcsolatban.

tisztelt országgyűlés!

az 1970-es esztendő - ahogy erre fock elvtárs beszámolójában utalt - a jelenlegi tervperiódus befejező és a következő öt éves tervciklus előkészítő éve, ami különösen sok feladatot jelent.

a szocialista országokkal az 1966-70-es évekre megkötött hosszú távú megállapodásaink ez év végén lejárnak. a 4. öt éves tervidőszak új megállapodásokat kell létrehozunk, amelyek előkészítése előjából már hosszabb ideje széleskörű tervkoordináció és külkereskedelmi előkészítő munka folyik a kgst-országok között. az 1971-75. évekre vonatkozó tervkoordináció az egyes kgst-országgal úgy kívánjuk elvégezni, hogy az

- nemzetközileg megalapozza a negyedik öt éves tervünket;

- tegye lehetővé hatékonyabb bekapcsolódásunkat a nemzetközi együttműködésbe és járuljon hozzá a szocialista gazdasági integráció fokozatos kibontakozásához;

- segítse elő népgazdaságunk kedvezőbb ágazati strukturájának kialakítását és gazdálkodásunk hatékonyságának növelését.

/folyt.köv./
9.45/e

- 7 -

9.45
Vek

bkk. 1. /apró antal...7.folyt./e

Az elmúlt időszakban az egyes szocialista országokkal számos tervkoordinációs tárgyalást folytattunk és az év közepére be kell fejeznünk az ezzel kapcsolatos munkákat, hogy megköthessük az új, 1971-75. évi árucserforgalmi egyezményeket. Ezzel összefüggésben - tisztelt képviselőtársaim - szeretném a következőket hangsúlyozni:

Először: tervkoordinációs tárgyalásainkon nagy figyelmet fordítunk a szovjetunióval kialakított gazdasági kapcsolataink továbbfejlesztésére. gazdasági együttműködésünkben a szovjetunió a legfontosabb, hisz teljes külkereskedelmi forgalmunkból csaknem 38 százalékkal részesedik. a magyar népgazdaság számára az 1971-75. években növekvő mennyiségben szükséges nyersanyagok behozatala, gépipari termékeink forgalmának kölcsönös bővítése, mezőgazdasági és élelmiszeripari cikkeink hosszú távon történő biztos elhelyezése is csak a szovjetunióval való együttműködés keretében oldható meg.

Másodszor: arra kell törekednünk, hogy minél több területen kezdünk létrehozni ágazati hosszulejratu államközi szerződéseket - köztük a tervidőszakra, olyan államközi megállapodásokra gondolunk, mint a magyar-szovjet timföld-alumínium egyezmény, az autóbusz-egyezmény, a magyar-lengyel kén-egyezmény - hogy csak ezeket említsem az ipar területéről, vagy a magyar-szovjet zöld-ség-gyümölcs egyezmény, amely mezőgazdaságunk és élelmiszeriparunk számára nagyon fontos. a több évre szóló ágazati egyezmények tartós export és import-piacot biztosítanak számunkra, de egyben lehetővé teszik a kedvezőbb gyártmány és export-struktúra kialakítását éppúgy, mint a gyorsabb műszaki fejlesztést.

Harmadszor: anyagszükségleteink kielégítő biztosítása mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a minisztériumoknak és az üzemeknek a különféle gépek és berendezések kölcsönös szállításának további bővítésére, az ipari kooperációs és szakosítási lehetőségek feltárására. a gépipari termékek kölcsönös forgalmánál mi abból indulunk ki, hogy ezen a területen olyan jelentős és tartós együttműködés kialakítására kell törekednünk, amely megkapozza az egyes szocialista országokkal gépforgalmunk egészséges fejlődését. a magyar vállalatok exporttörekvései jelenleg lényegesen meghaladják a gépiportot és az összforgalom által „behatárolt”, volument. már pedig exportunk nem szakítható el a realizálható import volumenétől.

/folyt.köv./

9.52/a

- 8 -

10.11
122

bkk. 1. /apró antal...8.folyt./e

ezzel kapcsolatban felhívom a gépvásárló szerveink figyelmét, hogy jobban ismerjék meg a szocialista országok gépkinálatát. ha a tőkés és a szocialista beszerzési piacok között válasszhatnak, akkor azonos technikai színvonalu gépek esetében mindenképpen a szocialista piacot részesítsék előnyben -, sőt, ha megközelítően azonos a gépek technikai szintje, már akkor is ajánlatos a szocialista piac preferálása.

Az elmúlt időszakban számos, eredményes kezdeményezés történt annak érdekében, hogy bővítsük ipari együttműködésünket az egyes szocialista országokkal. utalok csupán teherautó és autóbusziparunkra. több szocialista országgal olyan alkatrész- és részegység-kooperációt építettünk, illetve építünk ki, amelyek eredményeképpen jelentősen növelhető a termelés gazdaságossága. ismeretes a magyar-szovjet autóbusz-egyezmény és részvételünk a szovjet személygépkocsi-gyártásban. ezekre most nem térek ki. d utalhatok azokra a kooperációs szerződésekre, amelyeket az ndk-val kötöttünk - többek között - a műszeripar, a járműipar, a szerszámgyártás, a híradástechnika, a mezőgazdasági és az élelmiszeripari gépgyártás területén. megemlíthetnék más részleteket is: így például bulgáriával egyezményt kötöttünk egy nagy kapacitású szódagyár építésében való részvételre. ennek felállításához hitellel és gépi berendezések szállításával járulunk hozzá. évi mintegy 120-140 000 tonna szóda szállítása ellenében. kényszerűségletünk jelentős részét - kb. évi 100 000 tonnát - lengyelország biztosítja a már említett magyar-lengyel kén-egyezmény révén. a szakosítási szerződések széles rendszere támasztja alá például gyógyszeriparunk és gumiiparunk termelését -, de megemlíthetnék más iparágakat is.

mindezeket a tényezőket figyelembe kell vennünk a tervkoordinációs munka során is. hangsúlyozni szeretném: a közigazdasági szabályozók fokozottabb, hatékonyabb érvényesítése a tervgazdálkodás továbbfejlesztését jelenti, amely magában foglalja garancia-célkit nemzetközi kötelezettségeink teljesítéséért. ahogy fock elvtárs erre utalt: számunkra a népgazdasági terv a gazdasági munka fő céljainak, elveinek és eszközeinek, valamint a központi intézkedések összefüggő rendszerét jelenti. a terv végrehajtása a kormány, illetve a gazdaságirányító szervek számára kötelező. ma már megállapítható, hogy az 1966-70-es évekre a szocialista országokkal kötött hosszulejratu kereskedelmi megállapodásokat - és más nemzetközi egyezményeket is - teljesítjük. ez a törekvés hat át hennünket az 1971-75. évekre szóló új egyezmények előkészítése során is.

/folyt.köv./
9.57/a

- 9 -

10.12
122

bkk. 1. /apró antal...9.folyt./e

Összefoglalva szeretném aláhuzni, hogy a kormány részéről megteszük mindent a kétoldali tárgyalásokon az 1971-75. évi tárgyközpontú és külkereskedelmi tárgyalások sikeres befejezéséért és az új államközi egyezmények megkötése érdekében.

tisztelt országgyűlés!

Az elmúlt időszakban jelentősen szélesítettük gazdasági kapcsolatainkat a nem szocialista országokkal is. megállapítható, hogy külkereskedelmi szabályozó rendszerünk, ezen belül különösen az új vámrendszer jó alapot szolgáltatott arra, hogy kereskedémpolitikánkat hatékony módszerekkel, illetve eszközökkel támasszuk alá. vámrendszerünket úgy kell továbbfejlesztünk, hogy az jobban befolyásolja áruforgalmunk országokénti alakulását, és járuljon hozzá gyorsabb műszaki fejlődésünkhöz. hosszulejárati kereskedelmi megállapodásaink az áruforgalom további növelését irányozzák elő és számos vonatkozásban új elemeket is tartalmaznak, amelyek kölcsönösen ösztönzik a vállalatok közötti ipari és kereskedelmi kooperációt, a műszaki-tudományos együttműködést.

az említettekkel összefüggésben meg kívánom jegyezni, hogy külső gazdasági kapcsolatainkat céltudatosan kell fejlesztenünk, törvényeinket, valamint az ezt szolgáló eszközeinket következetesen érvényesítenünk kell.

fontos célunk a sokoldalu gazdasági együttműködés formáinak szélesítése is. ennek érdekében tovább növeljük tevékenységünket a kgt-n kívüli nemzetközi gazdasági szervezetekben is. ezt a célt szolgálják az általános kereskedelmi és vámtarifa egyezményhez - a gatt-hoz - való csatlakozásunkra irányuló tárgyalásaink. törekvéseink a gazdasági együttműködés fejlesztésének szolgálatában állnak, de ennek során a teljes egyenjogúságot, a kölcsönös előnyök biztosítását és a diszkrimináció felszámolását elengedhetetlen követelménynek tartjuk.

részvételünk a nemzetközi gazdasági szervezetek tevékenységében azt a célt is szolgálja, hogy a világgazdaság fejlődéséből eredő tapasztalatokat népgazdaságunk megfelelő ütemű és korszerű fejlesztéséhez minél jobban tudjuk hasznosítani. ugyanakkor szerény eredményeink alapján mi is hozzá kívánunk járulni a nemzetközi szervezetek sikeres tevékenységéhez.

/folyt.köv./

10.00/e

- 10 -

10.30
12/2

bkk. 1. /apró antal...10.folyt./e

ilyen értelemben tartjuk fontosnak az európai gazdasági bizottságban és más nemzetközi szervezetekben, így például az ENSZ mezőgazdasági és élelmezésügyi szervezete - a fao - munkájában való részvételünket. 1971-től tagja leszünk az ENSZ gazdasági és szociális bizottsága tanácsának, ami újabb feladatokat jelent majd számunkra. meggyőződésünk, hogy mindez jól szolgálja népgazdaságunk érdekeit.

jelentős erőfeszítéseket teszünk a fejlődő országokkal folytatott árucserénk és gazdasági kapcsolataink állandó bővítésére is. ez politikánk lényegéből fakad. az elmúlt időszakban e téren is számos kezdeményezés történt a különböző magyar szervek, intézmények és üzemek részéről.

mint szeged város képviselője és mint a kormány tagja, egyetérték a miniszterelnök elvtárs beszámolójával és javaslom, hogy fogadjuk el további munkánk alapjául -, mondotta befejezésül apró antal. /mti/

...

bkk. 2. a kormánybeszámoló vitájával folytatta tanácskozását az országgyűlés

t pr-jf-hi-sl-tf/tm szb-e zs

1970. március 5.

csütörtökön az országgyűlés folytatta a kormány tevékenységéről szóló beszámoló vitáját.

az ülésen részt vett Losonczy Pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, Kádár János, az MSZMP központi bizottságának első titkára, Fock Jenő, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, továbbá Apró Antal, Fehér Lajos, Kállai Gyula és Komócsin Zoltán, az MSZMP politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban a budapesti külképviseletek több vezetője foglalt helyet.

az ülést Kállai Gyula, az országgyűlés elnöke nyitotta meg, majd elsőnek Apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese emelkedett szólásra.

Apró Antal beszédét bkk. 1. számú kiadásunkon közöltük, a beszéd embargóját feloldjuk.

/folyt.köv./

10.15/szb

-11-

10.40
12/2

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 1. folyt./-szb

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk 1. számú /apró antal beszéde/ hírünkre.

az első folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg helyesen:

...a kommunista és munkáspártokat az elmúlt évben lefolytatott...

az első folytatás negyedik bekezdése /husz évvel ezelőtt./ ötödik sorában a szöveg helyesen:

... egész gazdasági életünket hatalmasat fejlődött. az ipar részesevése...

a második folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg: ... tudományos kutatást követel a területileg legnagyobb, és iparilag...

a harmadik folytatás első bekezdésének utolsó sorában a szöveg: ... államközi szerződést hagyhatnak jóvá.

a harmadik folytatás harmadik bekezdésének negyedik sorában a szöveg: ... kidolgozása van folyamatban. már ez is mutatja, hogy itt igen sokrétű...

a negyedik folytatás harmadik bekezdésének ötödik sorában a szöveg: ... a termelékenység növelésének, a népgazdaság strukturális átalakításának, egész termelő...

a hatodik folytatás utolsó bekezdésének nyolcadik sorában a szöveg: ... szocialista országokkal gépforgalmunk egészséges továbbfejlődését. a magyar vállalatok...

a nyolcadik folytatás első bekezdésének első sorában a szöveg: ezzel kapcsolatban felhívom, különösen a vállalati vezetők figyelmét, hogy jobban ismerjék meg...

/folyt. köv./

11.16/szb

-12-

11.17
Mk

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 2. folyt./-szb

a kilencedik folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: ... megteszünk mindent a kétoldalu tárgyalások az

1975 évi tervkoordinációs...

x x x

ognyenovics milán /baranya, 6 vk./ a magyarországi délszlá-

... a népi demokratikus szövetségének főtitkára - élve a nemzetiségi kérdésekkel kapcsolatban biztosított joggal - anyanyelvén, szerb-horvátul kezdte beszédét. hangsúlyozta: a nemzetiségi lakosság kis száma ellenére - magyarországon mintegy félmillió német, délszláv, szlovák és román él - az államvezetés nagy gondot fordít a helyes nemzetiségi politika kialakítására. emlékeztetett arra, hogy 25 esztizedik a nemzetiségi lakosság életében is gyöke és változás következik. az 1949-ben elfogadott alkotmány pedig nem csupán a nemzetiségek teljes egyenjogúságát biztosítja, de azt is kimondja, minden nemzetiség anyanyelvén oktathatja ifjúságát, ápolhatja nemzeti kulturáját.

a képviselő rámutatott: a hazai nemzetiségi kérdés a szocialista társadalom építésének, a szocialista nemzeti egységnek szerves része, s nem csupán az itt élő, más ajkú nemzetiségek társadalmi, gazdasági és kulturális problémája. ezt felismerve, az mszmp politikai irányítása határozatában különös figyelmet szentelt a nemzetiségi oktatásának, kulturájuk továbbfejlesztésének, a nemzetiségi szervezetek feladatai és demokratikus jogai kiszélesítésének. az új esztendőben a négy magyarországi nemzetiségi szövetség új szabályokat fogadott el, amelyekben kifejezésre juttatják, hogy a nemzetiségi politikánk több fontos alapelve, fontos vonása az új szabályoknak, hogy a szövetségeket önálló társadalmi szervezetként határozzák meg, amelyek az mszmp politikája alapján - a hazafias és fronttal együttműködve - fejtenek ki politikai, társadalmi és kulturális tevékenységet.

ognyenovics milán a továbbiakban elmondotta, hogy a nemzetiségi szövetségekre jelentős feladatok várnak a környező országokhoz fűződő kapcsolatok fejlesztésében. nemzetiségi politikánk egyik jellemző vonása az a céltudatos törekvés, hogy a szomszédos nemzetekkel a múltban oly sok viszályt okozott nemzetiségi kérdést a népek közötti barátság elmélyítésének eszközévé változtassa.

/folyt. köv./

11.58/szb

-13-

12.00
Mk

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 3. folyt./-szb

a művelődésügyi minisztérium az elmúlt két esztendőben több, igen jelentős határozatot hozott a nemzetiségi anyanyelvi oktatás továbbfejlesztésére, a nemzetiségi pedagógus-ellátás javítására. hazánkban ma 52 nemzetiségi óvoda működik, a 22 kétnyelvű nemzetiségi iskolában 1923 diák tanul, a 266 nyelvoktató iskolában 18 448 diákot tanítanak anyanyelvén, s hét gimnáziumban 713-an ismerkednek a középiskolások tudnivalóival. a művelődésügyi minisztérium a nemzetiségi fiatalok tanulásának segítésére több kollégiumot is szervezett, amelyekben csaknem 1 400-an kaphatnak helyet. említést érdemel az is, hogy hazánkban olyan kedvező lehetőségeket biztosítanak a nemzetiségek saját kulturájának ápolására, amilyenekkel azok még sohasem rendelkeztek.

a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtitkára végezetül hangsúlyozta: minden feltétel adott ahhoz, hogy a hazánkban élő nemzetiségi dolgozók a magyar dolgozók milliósával együtt továbbra is aktívan részt vegyenek a szocializmus felépítésében.

nagy miklós /pest megyei 27. vk./, a kulturális kapcsolatok

intézetének elnökhelyettese külpolitikai kérdésekkel, ezek között a közel-keleti problémával foglalkozott. elmondta, hogy két képviselőtársával, nádasi józseffel és pethő tiborral együtt részt vett azon a konferencián, amelyet a közelmúltban rendeztek kairóban a közel-keleti kérdés megtárgyalására. ötvenöt parlament képviselőjében mintegy 200 résztvevője a konferenciának. a tanácskozáson megjelentek túlnyomó többsége állást foglalt a közel-keleti válság békés megoldása mellett, úgy vélekedett, hogy megfelelő feltételek biztosításával a békés eszközök kibontakozást hozhatnak a válság ma már kritikus stádiumában is.

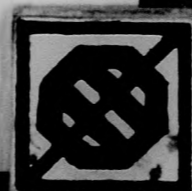
emlékeztetett a képviselő arra, hogy izrael az imperializmus közel-keleti szekértulójává vált, agresszív cselekedetek egész sorát követte el 1956-ban, majd 1967-ben a környező államok ellen az 1967 júniusában elkövetett fegyveres erőszak következményei nemcsak a közel-keleti térség, hanem az egész világ békéjét fenyegetik. ismeretes, hogy 1967. november 22-1 határozatával az ENSZ biztonsági tanácsa leszögezte: izraelnek vissza kell vonnia csapatait az általa megszállt területekről, a válságot tárgyalások útján kell megoldani. ezt a határozatot azóta is semmibe veszi izrael, sőt, a közelmúltban a háborz - főként a légi kalandorkodás - eszközlációját kezdte meg.

/folyt.köv./

12.30/szb

-14-

13.10
Me

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 4. folyt./-szb

a kairói konferencián is egyetértett a túlnyomó többség abban, hogy a közel-keleti válság nem vallási vagy nemzeti konfliktus, hanem az imperializmus és a nemzeti felszabadító erők közötti konfliktus. tevékenységüket fordították a nemzeti parlamentek felé, hogy az országok határain belül kormányoknál és országok közötti kapcsolatok teremtésében segítsék, hogy a határokon kívüli területekben a nemzetiségi munkások ki tudják alakítani jogain alapuló igazi és garantált béke körülményeit.

emlékeztetett nagy miklós arra, hogy a magyar országgyűlés külügyi bizottsága nyíltan közölte a közel-keleti válság felhívását - a közvélemény behatárolás, a válság kifejtéséről, arról is inkább mert az izraeli és egyáltalán az imperialista propagandagépezet kétségtelenül minden alkalmat megragad arra, hogy a probléma valódi okairól elterelje a figyelmet és az emberek ottani hangulatát keltsen.

ami a magyar népköztársaság külpolitikáját illeti, kormányunk minden alkalommal, amikor az imperializmus és az ant imperializmus, a kolonializmus és a nemzeti felszabadító mozgalom, a reakció és a társadalmi haladás erők közötti konfliktusról van szó, szilárd alvi alapon támogatja a nemzeti felszabadítás, az antikolonializmus és a társadalmi haladás ügyét.

a képviselő elfogadta a külügy miniszter beszámolóját és elfogadásra ajánlotta az országgyűlésnek is.

vida miklós, budapest 22. sz. választókerületének képviselője

elője, miniszteri igazgató felszólalásában főleg ipari problémákkal foglalkozott. a kormányzóknak beszámolóra hivatkozva egyetértett azokkal, hogy a munkafelvetés megszüntetése, a munkaszervezés fejlesztése, a vezetés színvonalának növelése és a munkaadóknak a jobb és gazdaságosabb termelés érdekében kifejezett azt a véleményét, hogy az új gazdasági szabályozás

minden bizonnyal jó irányban befolyásolja majd a vállalatok körismert munkaerő-éhségét. rámutatott arra, hogy budapesti viszonyban érződik ennek a hatása kellően, sőt a jelek szerint egyes szövetkezetekben mintha növekedett volna a munkaerő-igény. a probléma kielégítő megoldásáért maguk az ipari üzemek is sokat tehetnek, s erre van is jónéhány példa. csak helyeselni lehet egyes vállalatoknak azt az elhatározását, hogy „vándormadarakat”, a jövőben nem alkalmaznak. követendő példa az is, hogy egyes rokonvállalatok - mint a híradástechnikai egyesület vállalatok - egymástól munkaerőt nem csábítanak el, s fél évig nem emelik az újonnan felvettek béréit. ezeket a jó kezdeményezéseket az éles körben el kell terjeszteni, mert türethetetlen, hogy budapesti a munkaerő-forgalom aránya a múlt évben is 43 százalék volt, az építőiparban pedig elérte a 60 százalékot.

/folyt.köv./

12.43/szb

-15-

13.10

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 5. folyt./-szb

a fővárosi munkaerőhelyzetben gyökeres változást csak az hozhat, ha az ipari üzemek - mindenekelőtt a rekonstrukciós fejlesztések során - ésszerűbben szervezik meg a munkát, felszámolják a felesleges munkahelyeket. hangsúlyozta, ha a budapesti üzemek rekonstrukciós terveit pontosabban meghatároznák, s fokozottan képesítik a szállításokat, ez jelentékenyen csökkentené az ipar létszám-igényét, s a felszabaduló munkaerővel jórészt meg lehetne oldani a szolgáltatás, a kereskedelem és az iparipari munkaerő-gondjait. ezt azonban akadályozza, hogy sem országosan, sem budapesti vonatkozásban nem áll rendelkezésre egységes iparfejlesztési terv. kérte a kormányt, hogy egy országos településfejlesztési koncepció keretében - a kgst integrációt is figyelembe véve - tüsse napirendre az egységes iparfejlesztési terv kidolgozását.

általános problémaként vetette fel a képviselő a magas- és mélyépítési kapacitások hiányát. kifogásolta, hogy a kivitelezők - monopoli-helyzetüket kihasználva - csak előnyös megrendeléseket vállalnak, elfogadhatatlan határidőket szabnak, drágán dolgoznak, külön prémiumokat követelnek, vagy egyéb címen különféle díjakat számolnak fel. ennek következtében ugyanakkora berunázási keretből jelenleg jóval kevesebb létesítmény valósulhat meg, mint évekkel ezelőtt, s ez az arány még tovább romolhat. kérte a kormányt, hogy a negyedik ötéves terv kidolgozásánál az építőipari kapacitások növelésére fordítson nagyobb figyelmet.

dr. várkonyi imre, /bács-kiskun megyei 10. számú választókerület/ az actio catholica országos igazgatója a kormányfői beszámolóban az ifjúságot és a nőket érintő részeit elemezte.

- a fiatalságot szeretni és a maga helyén megbecsülni természetes - mondotta. helyes, hogy társadalmunk minden arra érdemes fiatalnak megadja azt, amit körülményeink között megadhat. elvárjuk viszont a fiataloktól, hogy szeressék ezt a népet, amelynek fiait, ezt a hazát, a magyar népköztársaságot, dolgozzanak becsületesen az élet azon területein, ahová képességeik és szorgalmuk állítja őket. határolják el magukat minden negatív és pesszimista életérzéstől, ne tetszelegjenek a sokszor oly divatos elidegenedés pózában, nyíltságukkal, törvényeink tisztaságával és megtartásával szerezzenek megbecsülést maguknak mindenki előtt.

- nagyra értékeljük mindazt, - folytatta - amit kormányunk a nők helyzetének megjavításáért tett. a kormányfői beszámoló is rámutatott azonban arra, hogy elsősorban törvényeinkben és elméletben tettünk sokat, sajnos a gyakorlatban még vannak tennivalóink. meggyőződésem, hogy a mi társadalmunknak van ereje ahhoz, hogy törvényeinket, jó elhatározásainkat a gyakorlatba is megvalósítsa.

/folyt.köv./

12.53/szb

-16-

13.40
VKK

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 6. folyt./-szb

a képviselő az egyház és az állam kapcsolatairól is beszélt utalt a magyar katolikus püspöki kar 1970. évi ujévi szózatára, amely a többi között ezeket mondja: „a világháború borzalmai között alig reméltük már, hogy valaha is nemcsak emlegetni, hanem élni is tudjuk majd a békét. most, amikor a hazafias népfőrt felhívására szerke az országban sorban ünneplik falvaink, városaink felszabadulásának 25. évfordulóját, mi is kinyilvánítjuk csatlakozásunkat a felhíváshoz. ez az évforduló azt jelenti, hogy negyedszázaddal ezelőtt a háború poklából a béke boldogságára jutottunk, hogy a pusztulás helyett elkezdhetünk egy új életét, amely istentől áldottan, emberibb, boldogabb és szabadabb lehet, mint az előző....

- megnyugtató, - mondotta a képviselő - hogy ha nem is mindjárt, de nem túl későn a magyar katolikusok is megtalálták azt az utat, amelyen együtt járhatnak egész magyar népünkkel a jó célkitűzésekben, a messzemenő tervezésekben, amelyek világnézetüket nem érintik. ebben az esztendőben lesz 20 éve, hogy utjára indult a katolikus papok békemozgalma. értékét és értelmét az elmúlt két évtized, a pozitív eredmények igazolják és a történelem is igazolni fogja. ugyancsak az idén lesz 20 esztendeje annak, hogy a magyar népköztársaság kormánya és a magyar katolikus püspöki kar között létrejött az a megállapodás, amely végetvetett egy kritikus, bizalmatlansággal, keserves tapasztalatokkal terhes időszaknak. ennek a megállapodásnak történelmi jelentőségét a jó és hasznos eredmények mellett az is bizonyítja, hogy ettől az időponttól kezdve fokozatosan, mindkét fél által tanúsított türelemmel és megértéssel elérkezhetett az alkalmas idő 1964-ben a szent székkel kötött részleges megállapodásig, a tárgyalások azóta is tovább folynak.

- a katolikus hívek - folytatta - ugyanolyan állampolgárai e hazának, mint bárki más. jogaik és kötelezettségeik is azonosak. ebből következik, hogy mindaz, ami jó és eredményes a magyar népszemélyiségéből, ugyanilyen jó és eredményes a katolikus hívek részére is. közösen gondok, közös a felelősség a döntésekért és azok végrehajtásáért. a katolikus hívek is egyetértően felelős vezetők bel- és külpolitikai döntéseivel. teszik ezt elsősorban azért, mert ők maguk is részt vesznek minden fontos kérdés előzetes megtárgyalásában. részesei a hazafias népfőrt nagy nemzetiségű egységet hirdető és megvalósító munkájának. ezért bizalommal élnek és dolgoznak ebben a gazdasági rendszerben, amelynek legfőbb célja, hogy hazánk minden állampolgára egyre jobban kibontakoztathassa képességeit, s az eredményekből mind nagyobb mértékben részesüljön.

a képviselő a püspök-kari ujévi szózatot idézte ismét, kiemelve azt a részt, amely a vietnami nép hősiességét, meg nem törhető harciát méltatja. - a magyar katolikusok - mondotta - túl azon a segítségen, amely lakúkból és erkölcsi felfogásukból következik, anyagiilag is támogatják vietnam mérhetetlenül sokat szenvedő népét.

/folyt.köv./

13.10/szb

-17-

13.40

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...7.folyt./e

- teljes mértékben egyetértünk kormányzatunkkal az európai biztonság kérdésében is. örülünk, hogy az európai biztonsági értekezlet összehívására éppen budapesti hangzotta el az ünnepélyes felhívás, s bízunk abban, hogy európa népei egyre jobban megértik, hogy mindnyájunknak szüksége van a közös nagy találkozóra, ahol öreg földrészünk problémáit jószándékkal és nemes törekvéssel meg lehet és végre meg is kell oldani. ugyanilyen bizalommal várjuk, hogy a közel-keleten se a fegyverek, hanem a megértés, a megbátás és az igazság keresése adja meg az ott élő népeknek a békét.

a szünet után vass istvánné elnöklétével folytatta munkáját az országgyűlés.

bencsik istván, hajdu-bihar megye 11. választókerületének képviselője, a debreceni agrártudományi főiskola rektora felszólalásában rámutatott: a mezőgazdasági nagyüzemek ma már olyan gazdálkodási rendszerben tevékenykednek, amelyben a rohamosan fejlődő technika új vívmányai maradéktalanul érvényesülhetnek. a gazdaságok szervezeti és személyi feltételei adottak, az anyagi és a beruházási feltételeket pedig fokozatosan kell megteremtetni. az államnak a mezőgazdaságot továbbra is segítenie kell, mert a gazdaságok saját erőforrásai - a jelentéges árkonstrukció mellett - a bővített újratermelésre még nem elegendőek. az arány azonban már megfordult: manapság már nagyjából a saját felhalmozás és csak kisebb részt az állami támogatás jellemző a mezőgazdaság fejlődésére.

a képviselő hangoztatta a komplex vízrendszerek kiépítésének szükségességét. hazánkban az évi csapadék még a legszárazabb vidékeken is elegendő. a baj az, hogy a csapadék-elosztás kedvezőtlen. amikor bőségesen van eső, hó, akkor kárt okoz - mint például most a belvizek -, amikor pedig aszályos az évszak, akkor nagy kőtséggel kell visszavezetni a vizet oda, ahonnan korábban elvezették. a komplex vízrendszerekkel meg lehetne oldani a csapadék tárolását és szükség szerinti felhasználását. a kis parcellákkal dolgozó mezőgazdaság ilyen beruházást nem tudna megvalósítani, a hazai nagyüzemi gazdálkodás azonban lehetővé teszi a széleskörű összefogást. sokszáz üzemi víztárolóra lenne szükség, de a vízgazdálkodási társulatokat is életképeesebbé kellene tenni.

/folyt.köv./
13.10/e

- 18 -

13.15
kk

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...8.folyt./e

a képviselő szerint a mezőgazdaságban még nagyon sok tartalék van. a szarvasmarha és a sertéshús termelői árának emelése - amely a kormány helyes intézkedése volt - egycsapásra nem oldhatja meg a gondokat. a mostani hus-csata megnyerése sok tekintetben azon múlik, hogyan hasznosítják a háztáji gazdaságokban meglévő férőhelyeket. a hústermelés fokozására a közönség és a háztáji gazdaságnak szervesen együtt kell működnie.

a képviselő figyelmeztetett arra, hogy manapság sokat beszélnek a szarvasmarha és a sertéstenyésztés fellendítéséről, annál kevesebbet a juhászatról, holott a hatalmas kiterjedésű legelők jelentős részét éppen a juhtenyésztéssel lehet hasznosítani. a hazai textilipar jelenleg a gyapju-alapanyag 58 százalékát importálja. a pecsenyebárány ugyanakkor 6 millió deviza-forintot hozó, keresett exportcikk. a juhbőr is jól értékesíthető. a tenyésztés korszerűsítésére van szükség; ki kell dolgozni a juhászat modern technológiáját és nagyobb összegeket kellene fordítani a juhdályok építésére. a kifejezetten juhászati tájakon nem 30, hanem 50 százalékos állami beruházási támogatásra lenne szükség.

a képviselő hangoztatta, hogy az egyéni és a vállalati érdekelttség növelésével kellene biztosítani a mezőgazdaságban meglévő lehetőségek kiaknázását.

a kormány beszámolóját elfogadta.

otláh jános, szolnok megye 10. számú választókerületének képviselője, a hazafias népfront megyei titkára, a szolgáltatások helyzetével foglalkozott. a lakosság mind több tartós használati cikket vásárol, ezzel együtt fokozódik a karbantartási igény. a kereslet és a kínálat közötti feszültség azonban nem enyhült, hanem egyes területeken még jobban fokozódott. szolnok megyében például nyolc év alatt 16-szorosára nőtt a háztartási hűtőszekrények száma, három és félszerre több mosógépet használnak és 14-szer több televízió-készüléket tartanak számon. annak ellenére egy év alatt több mint 30 millió forinttal esett vissza a javító-szolgáltatások volumene.

nehéztíti a helyzetet, hogy a jobb műszaki felkészültséggel rendelkező gépká-nak majdnem kizárólag csak a városokban van ki-
rendeltsége. ráadásul sokfelé a kisebb javításokat egyre nehezebben vállalják. kedvezőtlen jelenség az is, hogy a szolgáltatásra berendezett egységek egyre gyakrabban késztermékek gyártására állnak át.
/folyt.köv./
13.15/e

- 19 -

14.18
kk

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...9.folyt./e

a javító ktsz-ek gép- és műszerállománya nem megfelelő, az építőipari részlegektől elvándorolnak a szak- és segéd munkások, az építőipari javító-tevékenység azért is visszafejlődik, mert kevés az alkatrész, például az ajtó- és ablakzár, nincs elegendő horganyzott lemez és facsavarból, szögekből sem tudják kielégíteni az igényeket.

a képviselő szerint a szolgáltatások gyors javulását elősegítené, ha a gyárak több alkatrészt adnának a gépká-nak és a ktsz-eknek, nagyszámu cserealkatrész hiányzik például a videoton, az orion, a hajdusági iparművek különféle típusu készülékeihez.

ilku pál

-----művelődésügyi miniszter volt a következő felszólaló. beszédének első részében a kulturális élet kérdésével, eredményével, gondjaival foglalkozott.

- az elmúlt évek legnagyobb eredménye a kulturális területen - mondta -, hogy megnőtt a szocialista kultúra értékeit befogadó tábor, kiszélesedett és megerősödött az a kulturális bázis, amely záloga marxista kulturális politikánk érvényesülésének. a magyar irodalom és művészet új alkotásainak tulnyomó hányada megfelel a kultúra iránti társadalmi igényeknek; az irodalom, a művészetek legrangosabb vonulatában felvetődnek a társadalomépítés fontos kérdései. művészetünk nem hallgatja el életünk megoldásra váró ellentmondásait, ellenkezőleg: mindinkább szocialista szemléletben képes felvetni, ábrázolni és a maga sajátos eszközeivel megválaszolni, megoldáshoz segíteni ezeket, természetesen a jó művek, az eredmények nem egyenletes elosztásban jelentkeznek a művészetek minden ágában és hiányolnivaló is akad, nem is egy területen. jogosan aggódnak például neves íróink - és velük a közvélemény is - az utóbbi időben amiatt, hogy kevés irodalmi, művészeti alkotás foglalkozik a nemzet alapvető osztályainak, a munkásságnak és a parasztságnak az életével, problémáival, gondjaival. a kétkézi dolgozók élete, napi örömeik és küzdelmeik, törekvéseik és kudarcaik, a fizikai munkát végző dolgozó kisemberek - rossz is ez a kifejezés, hisz milyen nagyok tudnak lenni ezek a „kisemberek”, - világa több figyelmet, több megbecsülést érdemelne az íróktól, az alkotó művészekről.

utalt arra a miniszter, hogy az új szerzői jogi törvény alapján született honorárium-rendeletek lehetőséget adnak - az eddigénél szélesebb körben - az eszméileg és művészileg értékes alkotások méltányosabb díjazására, a kiadóknak, a színházaknak és a többi alkotóműhelynek bátran kell élniük a lehetőségekkel, „merniük”, kell differenciálni az eszméileg, művészileg értékes alkotások javára. teret kap, nyilvánosságra kerül minden olyan alkotás, amely kiáll a béke és a haladás ügye mellett, amelyben szerzőjének, alkotójának tehetsége nyilvánul meg - még akkor is, ha eszmei arculatában az új mű nem teljesen szocialista szellemű.

/folyt.köv./
13.30/e

- 20 -

13.

No 1

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...10.folyt./e

értékeljük az ilyen műveket is, és alkotóikat a marxizmus-leninizmus eszmei fegyverével segítjük a továbblépésben, a fejlődésben. meggyőződésünk, hogy ezzel az elvi magatartással építjük, őrizzük a bizalom légkörét művészeink körében. kulturális politikánkat - hangsúlyozta a miniszter - megvédjük a különféle támadásokkal és torzító törekvésekkel szemben, s ennek a politikának az eddigénél határozottabban, következetesebben kell érvényesülnie a gyakorlatban is.

beszédének következő részében az ifjúság helyzetével foglalkozott ilku pál, s a párt központi bizottságának nemrégiben hozott határozata kapcsán elemezte az egyetemi élet pozitív változásait:

- nem részortfeladat, nemcsak a művelődésügyi tárcára váró teendő az ifjúsággal való foglalkozás. minden vonatkozásban a korábbinál jobban figyelembe kell venni az ifjúság különféle korosztályainak és rétegeinek sajátos helyzetét, igényeit. sokat várnunk az egyetemi önállóság, demokratizmus kibontakozásától, amely elösegít az elmúlt évben kibocsátott új szervezeti és működési szabályzat. a legtöbb tanulmányi, nevelési, szervezési kérdésben az egyetemekhez került a döntés joga és ezzel együtt a felelőség is. többéves előkészítő munka előzte meg a változásokat, amelyek egyenesen következtek társadalmi rendszerünk és életünk demokratizálásából.

- a megnövekedett jogkör és felelősség - a tanintézetek önállósága, a hallgatók jogainak kiszélesítése - alapján lehetővé válik, hogy lépést tartva a tudományos technikai fejlődéssel, egyetemünk előrehaladhassanak a tananyag korszerűsítésében, a tudományos kutatásban, nyugodt légkörben tanulhassanak a hallgatók. a tanulás jó feltételeinek megteremtésébe beleszólást kaptak - meghatározott formában - a diákság képviselői is, mert a helyes döntések kialakításában nem lehet nélkülözni a hallgatók véleményét. tapasztalatainkból tudjuk, hogy a fiatalok felelősségük tudatában mondanak véleményt, adnak tanácsot vagy döntenek az őket érintő kérdésekben, körültekintéssel járnak el kiszélesített jogaik gyakorlásában. mindez azonban nem csökkentheti az egyetemi vezetés felelősségét a rendért, az egyetemi élet kívánatos feltételeinek biztosításáért, a jogszabályok szigorú megtartásáért. be kell vonni a tehetséges hallgatókat az egyetemekhez tartozó kutatási feladatokba, mert jó lehetőség ez a tudományos szakember-utánpótlás nevelésére, arra, hogy bevezessék a fiatalokat az önálló munkába, ami majdani hivatásukban is vár rájuk.
/folyt.köv./
13.35/e

- 21 -

13.35
Vka

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...11.folyt./e

ezekben a napokban folynak a középiskolákban a diákparlament előkészületei. saját problémáikon túl a tanulók nagy érdeklődéssel foglalkoznak az országos gondokkal, problémákkal is, ezek megoldásából a saját területükön részt kérnek és vállalnak. tapasztalható olykor hangjukban, bírálataikban némi türelmetlenség, másfelől viszont fel kell figyelniük az ifjúság egy részének közömbösségére; ennek ellenszereként meg kell keresni - a kb utmutatása nyomán - a lehetőségeket a tanulók aktivitásának fokozásához, az elkövetkezendő hetek fontos feladata lesz, hogy számbavegyük és jól végiggondoljuk a tennivalókat minden iskolai fokon, - az egyetemekkel kapcsolatos intézkedések után - elsősorban a középiskolákban és a középfokú tanintézetekben.

- ifjúsági politikánk megvalósításának derékhatát a pedagógusok jelentik, több mint százezren vannak, milliós tömegekre terjed ki hatásuk, amikor az ifjúság arculatának, magatartásának új, pozitív vonásairól beszélünk, s arról, hogy a tanulóifjúság tulajdonképpen többsége szorgalmasan tanul és egyre magasabb szinten sajátítja el az általános műveltséget, az új és korszerű ismereteket - mindebben pedagógusaink jó munkáját is elismerjük, ez az elismerés és a pedagógusok segítése magában kell hogy foglalja az „állampolgári közérzetükkel”, való törődést is, ismerjük a nevelők élet- és munkakörülményeit, az utóbbi időben sok szó esik általános túlterhelésükről, vitathatatlan, hogy miközben az iskolával szemben támasztott követelmények, társadalmi igények gyorsan és egyre gyorsabban növekszenek, e célok eléréséhez nélkülözhetetlen anyagi feltételek - ha javulnak is - nem javulnak a követelményekkel egyenes arányban.

- annak a kormányhatározatnak a fokozatos végrehajtására, amely 1968 júliusában született a heti kötelező óraszámok, továbbá az osztálylétszámok csökkentésére, illetve bizonyos pótlékok felemelésére, a negyedik ötéves tervben kerül sor, esedékes teendő a pedagógusok fizetésének rendezése, a kormány a negyedik ötéves terv életszínvonal-politikai intézkedései között kiemelt feladatként fogja kezelni a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek javítását, fizetésének rendezését, olyan bérezési rendszert kívánunk bevezetni - hangsúlyozta a művelődésügyi miniszter - , amely szakít az egyenlőséggel, lehetővé teszi, hogy aki többet és jobban dolgozik, több juttatást, magasabb fizetést kapjon, különösen meg kell becsülni azokat a tanárokat, tanítókat, akik a kulturális központoktól távol eső kis településeken vállalják, végzik munkájukat.

/folyt.köv./
13.40/e17.00
1968

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...12.folyt./e

a pedagógusok társadalmi megbecsülésének fokozásáról szövege a továbbiakban ilku pál, rámutatva, hogy ez a téma legalább annyiszor és annyira jelentkezik a pedagógusok jogos kifogásai között, mint a bérezés, az anyagi megbecsülés, a nevelőkkel való bánásmód, a jó légkör kialakításában az egész társadalomnak van tennivalója, különösen a tanácsoknak mint a nevelők közvetlen munkaadóinak, a tanácsok számos jelét adták már eddig is, hogy tisztában vannak a pedagógusokkal való törődés jelentőségével, s e tekintetben számos helyi intézkedéssel nagymértékben csökkentették az országos gondokat, szólnokon például 24 garzonlakásból álló szállodát építtetett a megye fiatal, gyakorló pedagógusok részére, fejeér megyében tízmillió forintot szavaztak meg az általános és középiskolák felszerelésének gyarapítására, s más ilyen példákat is lehetne sorolni pozitívumként, vannak negatívumok is, előfordul - elsősorban a járásokban - , hogy a pedagógusok béralapja selymi meg az optimálisnál nagyobb számú felügyelő munkába állítását, s az utóbbiaknak kifizetett pótlékokkal többszáz nevelőt fosztanak meg a rendkívüli feljebbsorolási lehetőségétől, kívánatos, hogy a községi és városi álláspályázatok elbírálásakor részesüljenek előnyben azok a pedagógusok, akik öt-hat évet már tanyán vagy falusi iskolában dolgoztak.

oktatási beruházásokról szólva a miniszter elmondotta, hogy a harmadik ötéves terv időszakában az új tanulmányi épületeken kívül a kollégiumi helyek száma - 650 millió forintos ráfordításból - több mint tízezerrel nőtt, mindemellett tovább kell fejleszteni a felsőfokú tanintézetek kollégiumi hálózatát, további kollégiumokat építve az orvosi egyetemek, egyes felsőfokú technikumok, a műszaki főiskolák hallgatói részére, 1966 és 1970 között a közoktatási intézményhálózat 860 új középiskolai tanteremmel és 270 műhelyteremmel bővült, illetve bővül, ezeknek a beruházásoknak az értéke 1270 millió forint, az újonnan épült iskolák, tantermek tovább „egyengetik”, az utját a vidéki - köztük is különösen a munkás-paraszt származású - tanulóknak a felsőfokú oktatáshoz.

a gyermek- és ifjúságvédelem is témája volt ilku pál felhívásának, 1966 és 1970 között 270 millió forint az előirányzott összeg korszerű, új gyermekvárosok építésére és felszerelésére, továbbá számos meglévő régi gyermekotthon bővítésére.

/folyt.köv./
13.45/e17.05
1968

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...13.folyt./e

a következő tervidőszakban az ilyen célokra szánt anyagiak valószínűleg a duplájára növekednek, a gyermekgondozási segély bevezetésével nőtt a születések száma, s ezzel együtt az igény is az óvodáskorú gyermekek elhelyezésére, a negyedik ötéves tervben ahhoz, hogy legalább tartani lehessen a jelenlegi 52 százalékos óvodai ellátottságot, körülbelül 38 000 új óvodai helyet kellene létesíteni, a tanácsok kiállításba helyezett anyagi lehetőségeiből viszont csak mintegy 31 000 új hely kialakítására futja, nagyon nagy szükség lenne tehát az ipari és mezőgazdasági üzemek anyagi áldozatvállalására is.

beszédét így folytatta ilku pál:

- a negyedik ötéves tervben előtérbe kerül a közoktatás, a 3-18 éves korúak nevelése, az oktatásukra szolgáló intézmények fejlesztése, e témán belül is kiemelt helyre kerül az óvodák és az általános iskolai diákotthonok, a szakmunkásképző és a középiskolai kollégiumok ügye, általános iskoláink még nem váltak igazán általánossá, az első osztályba való beiratkozás 99 százalékban megtörténik, viszont a tankötelezettségi korhatárig a gyerekeknek csak 91 százaléka végzi el az általános iskolát; 36 000 falusi - főként tanyai - gyermek nem részesül a felső tagozaton szakrendszerű oktatásban; 54 000 az ugynevezett bejáró tanulók száma, a kormány a nemzetiségi oktatást illetően az igények teljes kielégítésére törekszik, a középiskolai tanulóknak 17.8 százaléka lakik jelenleg kollégiumban, 50 ezren vannak - a tanulók egynegyedét képviselik - a bejárók, ez utóbbiak zömmel kétkézi munkások gyermekei, akik a továbbtanulás szempontjából így többszörösen nehéz helyzetűek, a szakmunkásképzés céljaira a következő tervidőszakban kb. 1 300 millió forintot lehet majd fordítani, egyébként a mostani tanévben a hároméves szakmunkástanuló iskolában és a négyéves középiskolában folytatja tanulmányait a tanulók 76.5 százaléka, s köztük is a legnagyobb hányadban vannak - 75 százalékos aránytal - azok, akik szakmai jellegű iskolába járnak; tehát egyre inkább a középiskolai szint jellemzi az általános műveltséget.

U kitért a miniszter arra, hogy évek óta visszatérő gond: a fizikai dolgozók, a munkások és parasztok gyermekei nem egyenlő mértékben részesülnek az oktatás megnövelt lehetőségeiből, sok tekintetben hátrányos helyzetben vannak, s a továbbtanulásban is elmaradnak mind saját számarányukhoz képest, mind az értelmiségi és egyéb szülők gyermekeitől.

/folyt.köv./
13.50/e

- 24 -

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...14.folyt./e

különös fontosságot ad ez a tény a kollégiumi és diákotthoni program megvalósításának, éppen ilyen fontos, hogy a nevelők is segítsék ezeket a fiatalokat tanulmányaikban, s helyzetük javításával a tanácsok, az üzemek is törődjenek.

- az oktató-nevelő munka tárgyi és személyi feltételein túl tartalmi tekintetben is adódnak gondok - mondta ilku pál, - tudjuk, hogy még mindig nagy a tanulók túlterhelése, aminek csökkentése csak állandó, meg-megújuló erőfeszítéssel érhető el, várjuk és kérjük a jelenleginél jobb tankönyvek kéziratát, szeretnénk, hogy a tudósok, a gyakorlati szakemberek is nemes feladatnak tekintsék a korszerű, jó tankönyvek megírását.

bejelentette a miniszter, hogy szeptemberben összeül az 5. nevelésügyi kongresszus, amely ajánlásokat készít a nevelésügyi felelős irányítói és gyakorlati munkásai részére, szólt arról is, hogy az eddiginél tervszerűbbé válik a közművelődés, az érdeklődést, a népművelési munka fellendülését többek között olyan akciók jelzik, mint a „100 falu - 100 könyvtár”, a „televíziót minden iskolának”, tavasszal megrendezik az országos közművelődési konferenciát, amely arra lesz hivatott, hogy a közművelődési politika továbbfejlesztésének konkrét feladatait határozza meg.

tilliczki józsef /heves megye 11-es választókerület/ bányaközpont diszpécser a gazdaságirányítási rendszer közgazdasági szabályozóinak hatását vizsgálta az utóbbi két esztendő vonatkozásában, hangsúlyozta, hogy a gazdaságirányítási rendszer jól szolgálja kitzűzött céljaink megvalósítását, hozzátette azonban, hogy néhány területen az új szabályozók hatása még nem érvényesül teljesen, helyenként pedig bizonyos körülmények akadályozzák szélesebbkörű kibontakozását.

egyik napirenden lévő kérdés például a lakosság részére végzett szolgáltatások fejlesztése, az e téren tapasztalható lassu fejlődésnek jórészt az az oka, hogy a meghozott intézkedések nem ösztönöznek kellően a szolgáltatások különböző ágazatainak bővítésére, emiatt a vállalatok inkább az ártermelő tevékenységet helyezik előtérbe, mert így nagyobb jövedelmet tudnak elérni, a fejlesztési alap adóztatása sem a legmegfelelőbb, az ipari vállalatok adóztatásánál ugyanis egyformán 60 százalékos adókulcsot alkalmaznak, függetlenül az illető vállalat technikai színvonalától, megemlítette továbbá, hogy az érvényben lévő rendeletek szerint a lakosságnak nyújtott szolgáltatásokból származó nyereség után nem 60, hanem 30 százalék fejlesztési alap-adót kell fizetni, a tapasztalatok szerint ezen a téren további kedvezményekre - a fejlesztési alap adómentesítésére - lenne szükség, ezzel nagyobb lehetőség nyílna a szolgáltató tevékenység fokozására, a lakosság igényeinek jobb kielégítésére.

/folyt.köv./
14.00/e

- 25 -

14.20
18A

parlament

bkk. 2. /a kormánybeszámoló... 15. folyt./e

felvetette a képviselő, hogy a kis- és középvállalatoknál helyes volna a képződött vállalatfejlesztési és műszaki fejlesztési alapok együttes felhasználását lehetővé tenni. ez nem zárná ki a műszaki színvonal továbbfejlesztését, ugyanakkor nagyobb önállóságot biztosítana a vállalat vezetőségének az alapok felhasználásában.

a továbbiakban rámutatott: a tervezést nagyban nehezíti, hogy az alapanyag-árak változásáról a vállalatoknak nem áll rendelkezésére gyors és megbízható információ. az állami szubvenció-rendszer és a jövedelemelvonás révén értesülnek ugyan a szabályozókról, azok mértékéről azonban nincs kellő tájékozottságuk. ez hátrányos az alapok tervezésénél, ugyanis a vállalat - saját fejlesztési programjának kidolgozásánál a várható változásokat figyelembe véve - tartózkodó, óvatos.

befejezésül a bányászok helyzetéről szólt. elmondta, a bányászok jól tudják, hogy a korszerűbb, gazdaságosabb energiahordozók - a szénhidrogének és a földgáz - térhódításával egyre kevesebb szénre lesz szükség, s bár ez többhelyütt bizonytalanságot keltett körükben, mégsem késlekedtek, amikor a lakosság téli tüzelőjének biztosítása végett szabad szombatjaikról, vasárnapjaikról kellett lemondaniuk. derekasan helytálltak, s több mint félmillió tonna darabos szenet termeltek terven felül, igen nehéz időjárási és egyéb körülmények között. megérdemlik az elismerést áldozatos munkájukért, segítőkészségükért -, mondta a képviselő. a minisztartanács elnökének beszámolóját elfogadta.

ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./

14. 10/e

- 26 -

m

14. 10/e
12/11

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 16. folyt./-szb

szünet után dr. beresztóczy miklós vette át az elnöklést.

dr. hornung mátyás /szabolcs-szatmár megye 8. sz. választó-

kerület/ nyírbátori járási főállatorvos, elmondotta, hogy az állattenyésztés fejlesztésére hozott kormányhatározat máris érezhető hatását. a szabolcs-szatmár megyei háztáji gazdaságok az 1970. évi átadásra, szerződésben lekötött 3 900 vemhes üszőnek több mint 80 százalékát visszatartják. a tsz-ek vemhes üsző igénye ugyanakkor meghaladja a háromezret. fellendülés tapasztalható a sertés-tenyésztésben is: a közös gazdaságok az elmúlt év második és 1970 első felében összesen 1 700 vemhes kocát adtak, illetve adnak át a háztáji gazdaságoknak és nagy számban fognak tenyésztésbe süldőkocákat.

a szarvasmarha és a sertés-tenyésztés fejlesztési programja egymagában nem képes megállítani a háztáji-állomány csökkenését. már pedig ez nagyon lényeges dolog, hiszen például a megyében a tehéneknek 71, a tenyészkocáknak pedig 61 százaléka a portákon található. a háztáji gazdálkodás fellendítéséért sokat tehetnek a tsz-ek vezetői, ha megkeresik azokat a lehetőségeket, amelyekkel meg lehet javítani a háztáji állomány tartási körülményeit.

a képviselő figyelmeztetett arra, hogy a modern, szakosított szarvasmarha- és sertés-telepeken szigorúan meg kell tartani az állategészségügyi követelményeket. ma még gyakran előfordul, hogy a beruházás elkészülte előtt nem kéri ki az állategészségügyi szervek véleményét, sőt az üzemi állatorvost sem hallgatják meg. az építkezéseknél emiatt gyakran alapvető szakmai hibákat találnak. a sertés-telepeknél például nemegyszer előbb a fiaztatót építik fel, és csak azután a kocák elhelyezésére szolgáló szállásokat. az ilyen hibákat könnyen el lehetne kerülni, ha az előregyártott, összeszerelhető típus-telepek építésénél hallgatnának az állatorvosokra.

a kormány beszámolóját elfogadta.

/folyt.köv./

16. 43/szb

-27-

Nr 1790

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 17. folyt./-szb

sarlós istván /budapest, 14.sz. választókerületének képviselője, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, a minisztertanács elnökének beszámolójához kapcsolódva néhány külpolitikai kérdéstről fejtette ki véleményét, s említést tett belső helyzetünk néhány problémájáról.

visszatekintve az elmúlt negyedszázadra, hazánkban a nemzetközi életben betöltött szerepére, rámutatott: a felszabadulás hozta meg számunkra a lehetőséget, hogy bár kis ország vagyunk, önálló külpolitikát folytassunk, egyenrangú partnerként vegyünk részt a nemzetközi életben, s az eseményeknek ne passzív szemlélői legyünk, hanem kezdeményezőként is fellépjünk. ebben a vonatkozásban az elmúlt év kimagasló jelentőségű eseményének mondta azt a tanácskozást, amelynek állásfoglalása „budapesti felhívás”, néven vált ismeretessé a világban, s amely kezdeményező lépést jelentett az európai biztonsági értekezlet megszervezésében. egy ilyen európai konferencia létrehozása nemcsak hazánk és a szocialista országok népeinek, kormányainak az érdeke, hanem egész európa érdeke.

a továbbiakban azt fejtegette, mi a feltétele a reális következetes külpolitikának. hangsúlyozta, helyes, ésszerű külpolitikai irányvonalat tartósan, logikusan és következetesen megvalósítani csak megfelelő belpolitikai alapon lehet, az ingadozásoktól mentes, szocialista célokat megvalósító belpolitikához pedig nélkülözhetetlen a nép egészének támogatása.

- ha az elmúlt 25 év vagy akár a harmadik ötéves terv eredményeit vizsgáljuk, joggal lehetünk elégedettek - mondotta. de ha a lakosság igényeit vesszük számításba, már kevésbé lehetünk megnyugodva. az igényesség egyébként nem hiba, sőt szükséges is, mert csak ez lehet a forrása a fejlődésnek, további előrehaladásunknak. korunkban ugyanis az a fontos feladat áll előttünk, hogy lépést tartsunk az igények növekedésével, s ahogyan a lakosság részéről megfogalmazódnak az újabb és újabb kívánságok, mi is meg tudjuk mondani a határidőket, amikor azok kielégíthetők.

ezután az egyik országos gondról, a munkaerő-problémáról szólt. hangsúlyozta, a népgazdaság bizonyos területein, egyes szakmákban valóban gondot okoz a munkaerőhiány. ez javarészt a nehezebb munkakörülményekből, a nem megfelelő bérezésből, a szakmai felkészültség hiányosságából adódik. ugyanakkor olyan üzemekben, vállalatoknál is munkaerőhiányról beszélnek, ahol megfelelő, okos szervezéssel, ésszerű intézkedésekkel megoldhatnák a problémát. /folyt.köv./

17.15/szb

-28-

NA 1720

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 18. folyt./-szb

ennél a kérdésnél mindenekelőtt abból kell kiindulni, hogy a felhasználható munkaerő nem áll korlátlanul rendelkezésre. budapestten például jelenleg 1 100 000 ember dolgozik, de ez a létszám tíz év múlva sem lesz több, sőt várhatóan inkább csökken majd a munkaképes koruk száma. az egyetlen ésszerű tennivaló: azon töprengeni, hogyan lehet a meglévő munkaerővel többet produkálni.

ezzel kapcsolatban annak a véleményének adott kifejezést, hogy a munkaerővándorlást nem volna helyes adminisztratív intézkedésekkel korlátozni. megfelelő közhangulat kialakításával, a munkahelyi erkölcsök megszilárdításával lehet és kell elejét venni a vándorlásnak, s főleg nagyobb megbecsülésben kell részesíteni az üzemek, vállalatok, intézmények törzsgárdáját. a munkaerő megtartása érdekében a vállalatok biztosítsanak különféle kedvezményeket, előnyöket a munkahelyükhöz hű dolgozóknak, s ez jusson kifejezésre a munkakörülmények javításában, juttatásokban, a bérezésben, az üdültetésben, stb. elképzelhető az is, - tette hozzá - hogy szigorú megtorló intézkedésekkel sujtsák azokat a vállalatokat, amelyek más munkahelyekről erkölcsstelen módszerekkel elcsábítják a dolgozókat.

fölvetette azt a gondolatot, hogy országosan fel kellene mérni a távlati munkaerőigényt. jelenleg egyetlen üzem, vállalat sem tudja megmondani, hogy mondjuk két-három év múlva milyen számú és szakképzettségű munkaerőre lesz szüksége. így természetesen a vállalatok nem tudnak részt venni a munkaerőképzésben sem, hiszen saját későbbi igényeiket sem ismerik. a megoldáshoz azonban mindenképpen szükség volna egy adminisztratív intézkedésre. nevezetesen arra, hogy a szakmunkásképző intézeteket és középiskolákat ne 17 különböző intézmény és szerv irányítsa, hanem egységesen a művelődésügyi minisztérium fennhatósága alá kerüljenek az összes iskolák, továbbá megfelelő összhangot kell biztosítani a tantervek kidolgozásában, az oktatási helyiségek elosztásában, a pedagógusok irányításában. ha egységes irányítás érvényesül, akkor a szelektálás is alaposabb lehet, a gyerek jobban el tud igazodni az iskolarendszerben, s könnyebben megtalálja helyét az életben.

hangsúlyozta sarlós istván, hogy iskolarendszerünkben - már az általános iskola első osztályától kezdve - jobban kellene érvényesíteni a munkára nevelés elvét. fontos továbbá, hogy ne az utolsó évben foglalkozzanak a szülők és pedagógusok azzal, milyen pályát válasszon a gyerek, hanem jóval előbb készítsék fel későbbi hivatására, hogy felnőve öntudatos, hasznos tagja legyen szocialista társadalmunknak.

/folyt.köv./

17.35/szb

-29-

NA 1720

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 19. folyt./-szb

ugyancsak országos gond és probléma - s különösen az elkövetkező években okoz majd sok nehézséget - a városiasodás, s az ebből adódó feladatok. ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy egy-egy település várossá nyilvánítása még nem jelent feltétlenül városiasodást, ez a folyamat tulajdonképpen csak akkor veszi kezdetét, ha az illető település adottságaival együtt várossá alakul. ezeknek az adottságoknak meghatározása és megfogalmazása viszont nem egyszerűen nyilatkozat kérdése, hanem megfelelő fejlesztési program kidolgozását, különböző gazdasági kérdések megoldását feltételezi. a városiasodás jellemzői közé tartozik a közutak, a közlekedés fejlesztése, a korszerű utahálózat kialakítása, az iskolával és kulturális intézményekkel való ellátottság, s talán megvalósítható volna az is, hogy Magyarországnak legyen olyan városfejlesztési programja, amely előmozdítaná a városok közötti sokoldalú kapcsolatokat kialakítását, egymás kölcsönös támogatását.

- felelősségünk kortársainkkal és utódainkkal szemben rendkívül nagy - mondotta a továbbiakban - . amit alkotunk, igen hosszú időre szól. ez arra kötelez bennünket, hogy maradandót hozunk létre. mi, akik budapesten élünk, érezzük felelősségünket az ország egész lakosságával szemben. tömegesen akarjuk létrehozni az új alkotásokat, a korszerű intézményeket, el akarjuk tüntetni mindazt, ami régi, s elavult. programunk azokat a feladatokat tartalmazza, amelyek a kormányelnöki beszámolóban is szerepeltek: az intenzív termelést, a gyorsabb ütemű fejlesztést, a termelés gazdaságosabbá tételét, a munkaerő ésszerű felhasználását, bele akarjuk plántálni a főváros minden lakosába azt a felismerést, hogy az embernek nemcsak joga van a munkára és a boldogulásra, de kötelessége is, hogy igaz, becsületos, tisztességes emberként alkosson, s tudása, ereje legjavát adja a közösségnek - mondotta befejezésül.

/folyt.köv./

18.00/szb

NA 1815

-30-

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 20. folyt./-szb

varga tiborné /nógrád, 4. vk./, a pásztói óvoda vezetője el-

mondotta: az mszmp központi bizottságának legutóbbi ülése méltán keltett nagy visszhangot az asszonyok között, hiszen a nők teljes egyenjogúságáért tett erőfeszítéseket mindaddig nem koronázhatja teljes siker, amíg a nők jogainak érvényesülését szemléleti problémák gátolják. az elmúlt 25 év alatt hazánkban minden korábbinál nagyobb számban vontuk be a nőket a termelésbe. a képviselőnk beszámolt az országgyűlésnek arról, hogy a nők foglalkoztatása terén szűkebb pátriájában, nógrád megyében különösen szép eredményeket érttek el. az építőiparban a nők aránya 16 százalék, a szolgáltató ágazatban már 50 százalék, a kereskedelemben 65 százalék, az oktatásban és a népművelésben foglalkoztatottaknak pedig háromnegyede nő. fizetésük azonban még messze elmarad az azonos munkaközben foglalkoztatott férfiakétól. statisztikák bizonyítják, hogy a megyében a férfiak több mint 60 százalékkal keresnek többet a nőknél. noha bérpolitikánk nem tesz különbséget férfi és női fizetések között, a gyakorlatban még mindig az a szemlélet uralkodik, hogy a férfi a családfenntartó, tehát neki kell magasabb fizetést adni.

a termelőszövetkezetekben különböző melléküzemágak létrehozásával sikerült enyhíteni az asszonyok állandó foglalkoztatásának gondjait. tennivaló azonban még bőven akad, mert - bölcsőde, óvoda híján - a tsz-ekben dolgozó asszonyok kiskorú gyermekeinek felügyelete megoldatlan. kevés az óvodai hely, a meglévő épületek túlszűfoltak. nincs elég óvónő, s ugyanilyen gondokkal küzdenek a bölcsődék is. véleménye szerint a bölcsődei hálózat fejlesztésével együtt fel kellene emelni az itt gondozott gyermekek korhatárát is. így jelentősen enyhülne az óvodák felvételi gondja.

/folyt.köv./

18.05/e

- 31 -

NA 1820

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 21. folyt./-szb

kelen béla /budapest 43. vk./ az esti hirlap főszerkesztője

felszólalásában külpolitikai kérdésekkel foglalkozott:

- európa helyzetét napjainkban sokat emlegetett, sajátos el-
lentmondás határozza meg. földrészünk viszonylag csendes, leg-
alább is a délkelet-ázsiai csatamezők zajához, vagy a közel-ke-
leti válság-góchoz hasonlítva. ez a nyugalom azonban viszonylagos
s és meglehetősen érzékeny. az imperializmus, mindenképp az ame-
rikai imperializmus - amely jelentős állásokat épített ki magának
nyugat-európában - nem adta fel terveit. hogy eddig még nem kísé-
relhetette és kísérelheti meg elképzeléseinek valóra váltását, az
nem szándékainak változását jelzi, hanem a szocialista országok,
a varsói szerződéshez tartozó államok gazdasági, politikai, tár-
sadmái, s nem utolsósorban katonai erejét.

- földrészünkön át húzódik a két társadalmi-hatalmi rendszer
fő frontvonal. az amerikai stratégiai légiereők 682 repülőgépe
folytat hidrogénbombás járásokat kontinensünk országai felett.
a műszaki hibák következtében a spanyolországi palomaresnél és
a grönlandi thulenál lezuhant gépek, az elveszett bombákat kereső
buvárharangok és kutyaszánok izelítőt adhattak arról, hogy milyen
veszélyhelyzetet teremthetnek a háborus kalandorok.

- a nyugaton mostanában divatos lett fogalom, a „félelem
egyensúlya,„ ellenében mi azokkal értünk egyet, akik az értelem
egyensúlyát keresik. ennek pedig feltétele az átfogó, biztonsági
rendszer kialakítása. a szocialista országok kezdetől fogva
szívélyesen viselik az európai biztonsági rendszer megalkotásának
ügyét, fáradhatatlanul munkálkodnak ezért a célért.

- véleményünk szerint - hangsúlyozta a képviselő - az erőszak-
ról való lemondás, képletesen szólva európa „új házirendjének,„
kialakítása, valamint a gazdasági kapcsolatok áttekintése szerepel-
hetne az össz-európai tanácskozás témái között. az európai bizton-
sági rendszer megalkotása mindenképpen rendezésre érett probléma.
nyíltan még a nyugati hatalmak vezetői sem foglalkozhattak állást az
európai rendezés ellen. ebben a helyzetben tehát továbbra is szük-
ség van fokozott erőfeszítésekre, kezdeményezésekre, aktív diplomá-
ciára. országunk méreteihez és tényleges lehetőségeihez képest mi
is kivettük és kivesszük részünket az össz-európai konferencia meg-
fellelő előkészítéséből. az európai kibontakozás gondolata és célja
egybeesik a szocialista országok kívánalmaival, s mind európa,
mind a világ valamennyi országában élő népek érdekében áll. a tör-
ténészek szerint az 1815-ös bécsi kongresszus óta nem ültek egy
asztalhoz kontinentális méretekben földrészünk vezetői. 150 eszter-
dő a maga viharos krónikájával és történelmi változásaival, és kü-
lönösképpen az elmúlt két és fél évtized elegendő indokot szolgál-
tat ahhoz, hogy ezt most végre megtegyék.

/folyt.köv./

18.14/szb

-32-

NA 1830

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 22. folyt./-szb

dr. molnár frigyos, /bácsókiskun megye 3-as választókerület/

a szövosz elnöke elmondotta: hazánk gazdasági, társadalmi fejlő-
dése kedvező feltételeket teremtett a fogyasztási szövetkezetek
munkájának kibontakoztatásához. a szövetkezetek forgalma évente
10-12 százalékkal növekszik, ez az ütem 2-3 százalékkal túlhalad-
ja az állami kereskedelmét. ma már az ország kiskereskedelmi for-
galmának egyharmadát, a vidék forgalmának pedig csaknem felét az
általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek bonyolítják le.

a képviselő utalt azokra a nemrég megjelent kormányhatározat-
okra, amelyek jogilag szabályozzák a szövetkezetek és a szövetsé-
gek korszerű működését. ezek nyomán a szövetkezetek - a területi
szövetségek és az országos szövetség - korszerűsítették saját alap-
szabályaikat. a fogyasztási szövetkezetek e hónapban tartják me-
gyei küldöttgyűléseiket, ahol újjáválasztják a megyei szövetségi
vezető testületeket.

a képviselő méltatta azokat a kedvezményeket, amelyek a szö-
vetkezetek számára a lakosság jobb ellátása érdekében lehetővé te-
szik megfelelő készletek gyűjtését, s életképessé teszik az apró
községekben működő szövetkezeti boltokat. ugyanakkor kiemelte:
fontos, hogy a fogyasztási szövetkezetek kiszélesítsék tevékenység-
ük körét. a lakosság jobb ellátása megkívánja, hogy a szövetkeze-
tek fokozottan bekapcsolódjanak a helyiipari munkába, kifejlesz-
sék szolgáltató hálózatukat, segítsék a ház körüli és a kiegészítő
gazdaságok - házikertek, kisállattenyésztés - termelő és értéke-
sítő tevékenységét. ezek az új követelmények szükségessé teszik
egyes közigazgatási szabályozók továbbfejlesztését. mindenképp
a sütőipar és a vendéglátóipar fejlesztésének ösztönzése szükséges,
de nagyobb anyagi erőforrásokat kell teremteni a fogyasztási szö-
vetkezetek hálózatának bővítésére, korszerűsítésére is.

a ház körüli és a kiegészítő gazdaságok fejlesztését nagymér-
tékben hátráltatja - mondotta -, hogy a fogyasztási szövetkezetek
pénzügyi szabályozóinak kialakításakor nem vették kellően figyelem-
be a felvásárlási ágazat tényleges szükségleteit. a rövid idősza-
konként módosuló pénzügyi intézkedések miatt pedig nem lehet meg-
felelően ösztönözni a kistermelőket. a pénzügyi megszorítások miatt
jelentős visszaesés tapasztalható például a libatenyésztésben, ahol
pedig többévi fáradságos munkával korábban meglehetősen magas szín-
vonalat sikerült elérni. a kiskunfélegyházi áfész például 1967-ben
97 500, tavaly pedig már csak 35 000 libát tudott felvásárolni. ha-
sonló a helyzet más körzetekben is.

/folyt.köv./

18.20/szb

-33-

NA 1835

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 23. folyt./-szb

molnár józsef /komárom megye 5 vk./, a komárom megyei meszőv

elnöke egyebek között hangsúlyozta: évről évre növekszik a lakosság szolgáltatások iránti igénye - gyorsabban, mint amivel a szolgáltatási ágak fejlődése lépést tudott volna tartani. a kormány az elmúlt esztendőben megvizsgálta a szolgáltatási gondokat, s határozatai megteremtették a kedvező változás feltételeit - a lehetőségekkel azonban csak kevesen éltek. igaz, a szolgáltató vállalatok és szövetkezetek még ma sem érdekeltek eléggé az ilyen irányú fejlesztésben. ezt bizonyítja az is, hogy a nemzeti bank által biztosított kedvezményes fejlesztési hitelnek - amely a szolgáltatások növelését szolgálja - mindaddig csupán a felét kötötték le. /ismeretes, hogy ugyanakkor más jellegű beruházási hitelekért milyen harc folyik./ gátolja a fejlesztést az is, hogy a szolgáltatás ma még korántsem nyújt akkora nyereséget, mint az ártermelő tevékenység. a jelenlegi szabályozók ezt nem is teszik lehetővé.

jelentős probléma az alkatrész-ellátás akadozása. amitt nemcsak a vásárlók bosszankodnak, hanem a szolgáltató vállalatok is, hiszen alkatrész híján képtelenek folyamatosan dolgozni. /ezt aztán a keresetük is „megérzi,,/ jellemző példa: a tatabányai autójavító vállalat csak akkor vállalkozott az üzemképtelen gépkocsik megjavítására, ha a tulajdonos a szükséges alkatrészt is megszerezte.

a képviselő a szolgáltatások fejlődését gátló, elavult rendeletekről szólva elmondotta példaként, hogy a mai gyakorlat szerint a fő állásban állami vállalatnál dolgozó, s munkaidőn túl javító-szolgáltatást végző dolgozónak - nyugdíjaztatásuk esetén - mindaddig szüneteltetniük kell e fajta tevékenységüket, amíg nyugdíjjárandóságukat meg nem állapítják. ha ez megtörtént, az illetőnek ismét végig kell járnia azokat a hatóságok, amelyek korábban működési engedélyét kiadták. nehezen érthető az is, hogy egy utasítás, amely a tanácsok költségvetési üzemének működését szándékozik rendezni, megtiltja, hogy ezek az üzemek végezhesék az állami lakóházak karbantartását.

/folyt.köv./

18.26/szb

14 1850

- 34 -

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 24. folyt./-szb

spollár lászlóné /budapest 27. számú választókerület/ a

magyar gyapjufonó és szövőgyár segédművezetője a textilipar helyzetét elemezte. elmondotta: az iparban arra számítanak, hogy a jövőben még inkább nő az érdeklődés az olcsó, szintetikus-alapanyagú termékek iránt. kérdéses azonban, hogy a textilgyárak eleget tudnak-e majd tenni az igényeknek? a gyárak ugyanis - kevés kivétellel - műszakilag korszerűtlenek. a pamutiparban például a szövő- és a kikészítő gépek több mint fele 30 évnél idősebb, és az épületek is elavultak. a korszerűsítéshez a vállalatoknak nincs elég pénzük, az automatizált berendezések pedig igen drágák. az iparág alacsony jövedelmezősége csak lassu fejlesztést tesz lehetővé.

a textiliparban általános a háromműszakos munkarend, sok a túlórázás, nehezek a munkakörülmények, ezért növekszik a munkaerővándorlás. ennek a mértéke meghaladja a 33 százalékot, ami szintén egészségtelen helyzetet teremt. bár a kormány az utóbbi két évben két ízben hozott rendkívüli bérfejlesztési intézkedést, továbbra is alacsony az iparági bérszínvonal. a létszám tovább csökken, az iparágat az elnéptelenedés veszélye fenyegeti. ma az iparban nagyon sokan dolgoznak kiszolgáló, anyagmozgató munkakörben. megfelelő gépesítéssel a létszám 40 százalékát meg lehetne takarítani, a felszabaduló munkaerőt pedig másutt állíthatnák munkába.

a képviselő javasolta, hogy a textilipar helyzetével az illetékesek népgazdasági szinten kiemelten foglalkozzanak.

/folyt.köv./

18.30/szb

14 1805

- 35 -

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 25. folyt./-szb

tóth balázs, /békés megye 6. számú választókerület/ állat-

tenyésztési telep igazgató a parlament mezőgazdasági bizottságának megbízásából a mezőgazdasági utálózat fejlesztési programját ismertetette. a tanácsok gondjaira bízott 80 000 kilométeres utálózatnak csak 11 százalékára került eddig burkolat. több mint 3 700 termelőszövetkezetnek és 300 állami gazdasági majornak nincsen bekötött útja, a rossz utak miatt lassú a szállítás, a gyümölcs és a zöldség utközben elromlik. különösen nehéz a helyzet a legtöbb mezőgazdasági terméket adó, mélyebbfekvésű alföldi vidékeken, ahol a nyomvonalak igen nagy igénybevételnek vannak kitéve és ezért igen rosszak az utak. ráadásul a nehéz talajon az utépités sokkal költségesebb.

a negyedik ötéves terv időszakára előirányzott 3,5 milliárd forintos keretből ki lehet elégíteni a bekötött utak építése iránti igényeket. a képviselő azonban figyelmeztetett arra, hogy ha a kivitelezési költség továbbra is ilyen mértékben emelkedik, veszélybe kerülhet a terv maradéktalan megvalósítása. elmondotta, hogy például 1960-ban 660 ezer forintba került egy-egy kilométeres utaszakasz megépítése, 1969-ben ez az össze már elérte az 1,2 milliót, sőt nem egy esetben a másfél millió forintot. az utak karbantartására is jobban kell ügyelni. számításba kell venni például, hogy a traktorok ma már erősebbek, nehezebbek és a mezőgazdaság egyre több négytónás pótkocsit használ.

a képviselő rámutatott: a parlamenti bizottság megítélése szerint a mezőgazdaság jelenlegi fejlettségi fokán a legkifizetőbb beruházás az utálózat fejlesztése. a tsz-ek és az állami gazdaságok részére olyan közgazdasági szabályozókat kell kialakítani, amelyek az utálózat építésében és karbantartásában érdekeltté teszik az üzemeket. az utak karbantartásánál nélkülözhetetlen gépek és utkarbantartó anyagok beszerzéséről idejében kell gondoskodni.

/folyt.köv./

18.36/szb

NF 18¹⁵

-36-

parlament

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...26. folyt./é

gócza józsef /szolnok, 12. v.k./, a jászkeséri kossuth tsz elnöke egyebek között a mezőgazdaság gépellátási gondjaival foglalkozott. elmondotta, hogy a statisztikák szerint a termelőszövetkezetek gépparkjának jórésze kiöregedett, elavult. ennek egyik legfőbb oka az, hogy az amortizációs alapok nem fedezik az elhasználódott gépek értékét, alacsony a gépesítésre fordítható hitel, s a termelőszövetkezetek saját forrásait egyéb fejlesztések kötik le. ám ha pénzt sikerülne is keríteni, az agroker akkor sem szállítaná a szükséges mennyiséget. szolnok megyében például körülbelül 600 traktort kértek a tsz-ek az agroker-től, de a vállalat alig valamivel több mint a felét tudja szállítani. nem megfelelő a választék sem, kevés a nagyteljesítményű, gyors munkagép. a képviselő rámutatott: a magyar mezőgépgyártásnak viszonylag rövid időn belül ki kell alakítania azt az eketípust, amely gazdaságosan használható a kötött talajokon is. enélkül ugyanis előbb-utóbb jelentős területek maradnak megmunkálatlanul. aggasztó - mondotta -, a gépek gumiabroncs-ellátása: a gumiipar a megrendelt mennyiségnek csupán töredékét tudja szállítani. kérte, a kormány vizsgálja meg a mezőgazdaság gépesítésének problémáit, s minél előbb tegye meg a szükséges intézkedéseket.

a képviselő a továbbiakban elmondotta, hogy a mezőgazdasági üzemek egyre több, ugynevezett univerzális épület-szerkezetet igényelnek. a különböző istállók, ólak gyors felépítése csupán előregyártott elemek felhasználásával lehetséges. ám az építkezések még ma is a régi manufaktúrális módon folynak. a képviselő sürgette a mezőgazdaság saját építőipari bázisának megteremtését. véleménye szerint a termelőszövetkezetek közös építővállalatát a gépjavitó állomásokból, a ma is működő töváll-okból és a tsz építőcsoportokból kellene létrehozni.

/folyt.köv./

NF 19⁰⁵

-37-

parlament

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...27. folyt./e

szünet következett, majd az elnök kállai gyula bejelentette: a kormánybeszámoló feletti vitában 27 képviselő fejtette ki véleményét, mivel többen nem jelentkeztek felszólalásra, a vitát lezárta, s megadta a szót

fock jennek, a minisztertanács elnökének, aki a vitában alhangzottakra reflektált:

bevezetőben hangsúlyozta, hogy péter jános külügyminiszter felszólalása - amelyben a nemzetközi helyzetről, külpolitikai tevékenységünkről adott képet - a kormány beszámolójának része volt. apró antal és ilku pál beszéde, amelyben a kormányzati munka két fontos területén egészítették ki a miniszterelnöki expozét, a képviselők - helyesen - szintén a kormány véleményeként hallgattak, értékelték.

szólt fock jennek arról is, hogy ha a felszólalások mindegyikére ezuttal nem is tér ki, a kialakult gyakorlatnak megfelelően a kormány az országgyűlés plénuma előtt elhangzottakat a közeljövőben megtárgyalja, megfelelő döntéseket hoz, s azokról az érintett képviselőket tájékoztatja.

- eddigi kormányzati tevékenységünkkel kapcsolatban ugyan kritikai észrevételek is elhangzottak - s ezeket természetesen megszívleljük -, munkánk egészben véve a felszólalt képviselők helyeslésével találkozott. ezzel összefüggésben külön megemlítem a kormányzati munkastilust, hiszen az is előfordulhat, hogy a munka, s annak eredménye egyetértésre talál, a munkastilus mégis elnévelémenyt vált ki. a felszólalt képviselőtársak véleményéből az a tanulság vonható le, hogy általában egyetértés van a kormány munkastilusával. ha esetleg a kormányzati szervek magatartása csorbitja a képviselői tekintélyt, ha a kormányzati munka közben esetleg megfélekedünk arról, hogy a képviselők nem - vagy legalábbis nem csak és nem elsősorban - magánvéleményt képviselnek, helyes, ha figyelmeztetnek bennünket arra: a képviselő és az országgyűlés a dolgozó népet képviseli.

emlékeztetett a minisztertanács elnöke arra, hogy expozéjában szólt a negyedik ötéves tervről, annak előkészítéséről, a munka jelenlegi stádiumáról. mint megállapította, a képviselők helyesen értelmezték az ezzel kapcsolatos tájékoztatást, azt információknak tekintették, nem pedig olyan témának, amelyet most az országgyűlés megtárgyal. a negyedik ötéves terv ugyanis a későbbiekben az országgyűlés elé kerül, s akkor mód és lehetőség lesz részletes megtárgyalására.
/folyt.köv./
18.45/e

- 38 -

MF 1910

parlament

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...28. folyt./e

- külön örülök annak - folytatta -, hogy az ötéves tervvel kapcsolatban - ahogy számoltam - még annyi beruházási kérelem, javaslat sem hangzott el, amennyi egy-egy éves költségvetés tárgyalása során el szokott hangzani. ennek azért örülök, mert ha a kormánynak az ötéves tervvel kapcsolatban vannak komoly problémái - márpedig vannak -, akkor az egyik legkomolyabb épp ebben a vonatkozásban merül fel: pillanatnyilag az általam jelzett beruházásokon felül a minisztériumok, főhatóságok körülből 25-30 milliárdos beruházási többletet kívánnak a tervbe „bepréselni”.

a demokratizmus fejlesztésének szükségességével kapcsolatban fock jennek kifejtette; a felszólalások egésze úgy értelmezhető, hogy a képviselők, az országgyűlés tagjai az expozéban foglaltakkal egyetértének.

- az egyetértés tudata nagyon fontos a kormányzat számára - fűzte hozzá -, mert sokkal biztosabban, sokkal határozottabban tud haladni a demokratizmus szélesítésének útján, ha érzi az országgyűlés, a képviselő elvtársak egyetértését.

a külpolitikai témájú felszólalásokra reflektálva megjegyezte, hogy a képviselői hozzászólások és péter jános beszéde között érdemi különbség, véleményeltérés nem volt. eltérés legfeljebb abban volt felfedezhető, hogy más-más volt a fogalmazás.

a közoktatás kérdéseit érintett képviselői felszólalásokkal kapcsolatban a minisztertanács elnöke azt fejtette, hogy ilku pál művelődésügyi miniszter beszédében - vele és a kormány illetékes tagjaival egyetértésben - igyekezett olyan konkrét választ adni a felvetődött kérdésekre, amelyet jelenleg, amikor az ötéves terv még nincs véglegesítve, adni lehet. az expozéban szó esett olyan kérdésekről is, mint a pedagógusok fizetésének rendezése, s ezt a művelődésügyi miniszter kiegészítette, körvonalazva az ezzel kapcsolatos kormányzati véleményt. természetes azonban - mondta fock jennek -, az olyan összefüggő, nagy társadalmi kérdéseket, mint amilyenek a bérek, a jövedelmek, a társadalombiztosítás, a nyugdíj, a családi pótlék, stb., külön megtárgyalják majd a szakszervezetek és a kormányzat közös megbeszélésén, s ezután e kérdésekkel foglalkozik majd a párt központi bizottsága is. ezt követően mindezt kormányzati vonalon még egyszer megtárgyaljuk - az ötéves terv önálló fejezeteként. amikor tehát pozitív választ adunk, vagy azt mondjuk, hogy „...az ötéves terv során ezt vagy azt megoldjuk”, akkor ezt nagyon komolyan gondoljuk. egymás mellé fogjuk azonban tenni az összes ilyen jellegű kérdést, s külön is megfontoljuk, hogy mikor, mely évben, miben tudunk előbbrelépni.
/folyt.köv./
18.57/e

- 39 -

MF 2010

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...29.folyt./e

fock jendő ezután megemlítette, hogy a felszólalók körülbelül egyharmadának témája a mezőgazdaság volt, s a mezőgazdaság volt, s a mezőgazdaságra vonatkozóan sok kritikai észrevétel, javaslat hangzott el.

kijelentette: a mezőgazdaságban dolgozó emberekről mind a kormányzat, mind a magam nevében csak az elismerés és a legteljesebb megbecsülés hangján szólhatok. a mezőgazdasági munka értékelése voltaképpen szoros összefüggésben van a munkás-paraszt szövetséggel, ami viszont állami, társadalmi rendünk alapja. nem a leírt sorok és az elhangzott szavak mennyiségével mérhető az, hogy miként foglalkozik a kormány a két alapvető osztály viszonyával, a munkásság és a parasztság életszínvonalának alakulásával. pártunk politikájának alapvető vonása, hogy a munkás-paraszt szövetség kérdésével úgy foglalkozott, ahogy azt megköveteli e szövetség jelentősége. itt rendszerünk egyik alapkérdéséről van szó.

- ha egy mondatban akarunk válaszolni arra a kérdésre, hogy miért nincs az utóbbi 13 évben a mi életünkben, ezen belül a gazdasági életben cikkcakk-politika - mondotta a miniszterelnök - a válasz így hangozhat: azért, mert összehangoltan fejlesztjük a mezőgazdaságot az iparral, és mindig figyelünk arra, hogy a munkás-paraszt szövetség erősödjék, mert ez a figyelem pártunk politikájának alapvonásai közé tartozik. így volt ez akkor is, amikor a tsz-ek szervezésének és megszilárdításának több évig tartó időszakában ugyyszólván minden fórumon a parasztságról, a tsz-mozgalomról volt szó. meggyőződésem; akkor sem csak a parasztságról beszéltünk, hanem az egész nép érdekeiről. hasonlóképpen akkor is a munkás-paraszt szövetség erősítésére gondoltunk, amikor pártunk 9. kongresszusának határozatát végrehajtva egy sor intézkedést hoztunk a nyugdíjakról, a családi pótlékról, a társadalombiztosítás kérdéseiről. a legutóbbi kormány-expozéban például ezekről a kérdésekről számoltam be. s akkor olyan kritikák hangzottak el ipari körzetekből - talán még az ipari megyét vagy járást képviselő elvtársak szájából is -, hogy az intézkedések csak a parasztság érdekeit szolgálják, pedig az akkori határozatok a munkás-paraszt szövetség erősítése érdekében is történtek.

/folyt.köv./

19.17/e

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...30. folyt./e

több alkalommal emeltük a felvásárlási árakat, s ilyenkor sem csak a mezőgazdasági dolgozók érdekeinek, hanem az egész nép érdekeinek megfelelően jártunk el.

a mostani ülészekon több felszólalás hangzott el a mezőgazdaság gépesítéséről, az erőgépek és az alkatrészek hiányáról. ennek időszzerűségét nem kell hangsúlyozni; nemsokára megkezdődnek a tavaszi munkák. jó hír: a szovjetunióból - a magyar-szovjet egyezményben leköötött - kétezer traktoron túl további háromezer traktort kapunk. összesen tízezer traktort üdünk tehát forgalomba hozni ez év folyamán. igaz, arra nincs lehetőség, hogy valamennyi új erőgép már a tavaszi munkák időjén rendelkezésre álljon.

megemlítette ezután fock jendő, hogy az országgyűlés eddigi ülésein nem volt hiány kritikából. válaszában maga is tett ilyen megjegyzést a mezőgazdaság területén dolgozó vezetők „számlájára”, az erőgépek hiányával kapcsolatban elmondotta, hogy 1968-ban raktáron maradt körülbelül kétezer traktor és 1969-ben is kevesebb volt az igény a traktorokra, mint amennyit a magyar ipar gyártani tud, illetőleg be tudunk hozni a baráti országokból. tulajdonképpen azért lett kevés az alkatrész is, mert a meglevő traktorállományt fel kellett javítani. felhívtuk a figyelmet arra, hogy a korábbinál több traktort akarunk beozni. az építési igényeket valamelyest vissza akartuk fogni, előtérbe helyezve a gépesítés fokozását. mindamellett a kormányzatnak most mindent el kell követnie, hogy az eddiginél nagyobb mennyiségben jusson alkatrész és erőgép a mezőgazdaságnak.

a lakosságot közvetlenül érintő kérdésnek nevezte a kormány elnöke válaszában a hustermelést, és ezzel összefüggésben az állattenyésztés alakulását. beszélt arról, hogy többen szóvátolték az állattenyésztésben mutatkozó férőhely-hiányt. ezzel kapcsolatban emlékeztetett arra, hogy már a költségvetési vita során is az akkor felszólat képviselők - ha nem is nagyon erősen, de - nemegyszer támadták a vonatkozó kormányhatározatot. természetesen a kormányhatározatnak nem azt a részét kifogásolták, amely a felvásárlási árak növeléséről szólt, nem is azt, amely szabaddá tette a takarmánybeszerzést, hanem azt a fejezetet, amely úgy rendelkezett, hogy a férőhelyek létesítésénél a korábbi hetvennel szemben ötven százalékra csökkentette a támogatás mértékét. a kormányhatározatnak ezzel a részével a miniszterelnök most is egyetért, helyesnek tartja azt az intézkedést, mindamellett megértést tanúsít a termelőszövetkezetek részéről ilyen vonatkozásban elhangzó észrevételekkel.

/folyt.köv./
20.03/e

NA 2030

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 31. folyt./-szb

a legutóbbi hónapok tapasztalatai egyébként az állattenyésztés fejlesztése iránti érdeklődést tanúsítják. szarvasmarha férőhelyek létesítésére nem tudnak többet adni, mint amennyit ebben az évben - már a következő hónapokban - körülbelül felhasználnak. előreláthatólag azonban legalább ötezerrel több szarvasmarha férőhely létesül, mint tavaly.

más a helyzet - legalább is ami az építést illeti - a sertés-tenyésztésnél. a tsz-ek közös beruházásainál van némi megtorpanás, ezért javítani kell a helyzeten. biztató jelenségek azonban itt is vannak. ilyen például, hogy a malac- és a süldő-árak magasak, a bőrségben rendelkezésre álló takarmány ára viszont alacsony. ez a kormányintézkedés ésszerűségét bizonyítja.

részletesen szólt a miniszterelnök a husellátás problémáiról. megemlítette, hogy a sertésnus exportját lényegében teljesen leállították, ugyanakkor 60 000 tonna sertésbúrást hoznak be tőkés országokból. remélik, hogy a jövő évben a sertés-tenyésztésben is komoly eredmények születnek. ahol az anyagi ösztönzés erőteljesebben érvényesül, - például a háztáji és kiegészítő gazdaságoknál - a változás egyértelműen pozitív. nagyon határozottan meg kell mondani, hogy a háztáji és kiegészítő gazdaságoknál az állattenyésztés fellendülését hosszabb távra tervezzük. a termelőszövetkezeti közös gazdaságok segítsék a háztájit abban, hogy hozzájárulhassanak husellátási gondjaink enyhítéséhez - mondotta.

a szakszövetkezeti tagok nyugdíj- és társadalombiztosítási ellátásával kapcsolatos észrevételére válaszolva a miniszterelnök kijelentette, hogy az elhangzott érvek igen meggyőzőek voltak, s véleménye szerint 1971 január 1-től a javasolt intézkedéseket meg kell tenni. ha az a kérés, hogy a szakszövetkezetek tagjaira nyugdíj és társadalombiztosítás szempontjából ugyanolyan rendelkezések vonatkozzanak, mint a kiskereskedőkre, a kisiparosokra, és az ügyvédi munkaközösségek tagjaira, a kormányzat ezt helyesli; a végrehajtás módját ki kell majd dolgozni.

említést tett a miniszterelnök arról, hogy az időjárás számos területen okozott nehézségeket, problémákat. a szokatlanul kemény tél helytállást, áldozatos munkát követelt. ebből a közlekedés, a belkereskedelem és a szállítás dolgozói egyaránt kivették részüket.

/folyt.köv./

20.10/szb

NA 20³⁵

-42-

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 32. folyt./-szb

külön megemlítette a bányászok jó munkáját. megismételte, amit a bányász szakszervezet központi vezetőségi ülésén a közel-múltban mondott: az elmúlt évi és a részben még most is fennálló tüzelőanyaghiányt többféle ok idézte elő, a bányászok azonban nem követtek el mulasztást. a tüzelőanyaghiányt - javarészt a bányászat erőfeszítéseivel - sikerült leküzdeni, s elmondhatjuk, hogy akik a legkevésbé voltak okozói a problémának, azok tették a legtöbbet a tüzelőanyaghiány megszüntetéséért. a bányászokat ezért - és jelenlegi munkájukért is - a legnagyobb elismerés illeti meg. hangoztatta a miniszterelnök, hogy a bányászatnak, s benne a szénbányászatnak - változatlanul van jövője Magyarországon. s ha a gazdaságtalanul termelő üzemeket le is állítják, az ott dolgozók problémáit megoldják, részben a bányászat, részben más területen.

dicsérően szólt fock Jenő az egészségügyi dolgozók munkájáról is. mint mondta, teljes elismerés illeti meg őket, hiszen nehéz körülmények között birkóznak az influenzával, s védik a dolgozók egészségét.

kitért a budapesti iparfejlesztést érintett észrevételekre is. rámutatott, hogy az eddiginél ésszerűbben kell fejleszteni a budapesti ipart, - s erre a kormány is figyelemmel lesz. már csak azért is, mert a budapesti munkaerő száma aligha növelhető tovább, s ha valahol intenzíven kell fejleszteni, korszerűsíteni, akkor ez elsősorban a főváros.

a miniszterelnök helyeselte azt a javaslatot, hogy az illetékesek dolgozzanak ki országos iparfejlesztési koncepciót. a szolgáltatások fejlesztését illetően a kormány elnöke egyetértett a vitában elhangzott kritikai észrevételekkel. felhívta a figyelmet, hogy a szolgáltatások bővítése - területileg is, mennyiségileg is - nemcsak anyagi erőket és beruházási javakat igényel, hanem munkaerő tekintetében is nagyobb követelményeket támaszt, például több ezer dolgozó átirányítását az iparból a szolgáltatási ágazatba.

/folyt.köv./

20.15/szb

-43-

NA

parlament

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...33./e

a szövetkezetekkel kapcsolatos javaslatokra a miniszterelnök megjegyezte, hogy ezeket a kormány megvitatja majd, kifejtette, hogy még nem mindenütt egyenlő feltételek érvényesek általában a szövetkezetekre és az állami vállalatokra, jóllehet ennek így kellene lenni, arról is szólt, hogy nem lehetnek érvényben a minisztertanács határozataival ellentétes rendeletek, ha ilyenek mégis vannak, azokat sürgősen felül kell vizsgálni és a kormány határozatainak megfelelően kell intézkedni.

ezután a miniszterelnök a következőket mondta:

- az idei év sok szempontból kiemelkedő jelentőségű számunkra, az idén ünnepeljük hazánk felszabadulásának 25. évfordulóját, erről a történelmi jelentőségű eseményről - felszabadulása sorrendjében - az ország minden városa, nelysége ünnepelesen megemlékezett, illetve megemlékezik, ezek sorában kiemelkedő volt a szegedi, a debreceni és a budapesti ünnepség, az ország felszabadulásának jubileuma alkalmából a parlament ünnepi ülést tart.

- soha, egyetlen percre sem feledjük, hogy szabadságunkat mindenekelőtt a szovjetunióknak köszönhetjük, úgy kell élnünk és dolgoznunk, hogy méltók legyünk a szovjet katonák és a velük szövetségben harcoltak véraldozatára, büszkék vagyunk arra, hogy ha számszerűen nem is sokan, de a magyar ellenállás hősei is együtt küzdöttek a felszabadító csapatokkal hazánk szabadságáért, életüket áldozták népünk ügyéért, tudatában vagyunk annak, hogy csak azért tárgyalhatunk mi most népünk jobb és szebb életéről, mert a szovjetunió felszabadító csapatai kiűzték országunkból a fasiszta hordákat, abban, hogy eredményesen építjük a szocialista társadalmi rendszert - dolgozó népünk alkotó munkája mellett - meghatározó szerepe van annak, hogy együttműködünk a szovjetunióval és a többi szocialista országgal, amelyekhez bennünket a közös eszmén túl politikai, katonai és gazdasági szövetség szálai fűznek.

- az idei év másik kimagasló eseménye Lenin születésének 100. évfordulója, ez a jubileum nemcsak a szovjetunió és a szovjet nép, hanem hazánk népe és a világ összes dolgozója számára is jelentős, üzeminkben, vállalatainknál, a termelőszövetkezetekben és a kulturális intézményeknél jelentőségének megfelelően ünneplik meg az évfordulót, minden ünnepségnél fontosabb azonban, hogy Lenin szellemében végezzük munkánkat.

/folyt.köv./
20.35/e

- 44 -

NA 205

parlament

bkk. 2. /a kormánybeszámoló...34.folyt./e

fokc jenő ezután az idei év harmadik nagyfontosságú eseményéről, a 10. kongresszusról és a kongresszusi felkészülésről beszélt, mint mondta, a felkészüléssel is bizonyítani akarjuk: méltók vagyunk a marxista-leninista párt nevére, nemcsak a párt-szervezetek feladata, hanem a kormányzati munkának is igen fontos része lesz a következő hónapokban a 10. pártkongresszusra való ilyen szellemű felkészülés.

- az idei év nagyjelentőségű eseményei dolgozóink körében élénk visszhangot váltottak ki - mondta. - egyre szélesebben bontakozik ki a munkaverseny, amely elsősorban nem a termelés mennyiségi növelésére, hanem mindenekelőtt az igényeknek megfelelő, a termelékenyebb, a hatékonyabb és jobb minőségű munkára, a gazdaságosság fokozására irányul, tiszteletünket és megbecsülésünket fejezzük ki valamennyi dolgozónak, aki tehetséges, szorgalmas munkájával társadalmunk boldogabb, szebb jövőjének alapjait teremti meg.

befejezésül a miniszterelnök mind a kormány, mind a maga nevében jó munkát, erőt, egészséget kívánt az országgyűlés tagjainak a kitűzött nagyszerű feladatok megvalósításáért, a szocializmus teljes felépítéséért folytatott munkájukhoz.

a miniszterelnök nagy tapssal fogadott válasza után az országgyűlés a kormány beszámolóját és a minisztertanács elnökének a felszólalásokra adott válaszát egyhangulag jóváhagyta.

az elnöklő kállai gyula köszönetet mondott a kormány beszámolójáért, s kérte a képviselőket, hogy munkahelyükön és választókerületükben tevékenyen vegyenek részt a kormánybeszámolóban megjelölt feladatok végrehajtásában.

az országgyűlés pénteken délelőtt 10 órai kezdettel folytatja tanácskozását, napirend szerint a legelső ügyész és a legfelsőbb bíróság elnökének beszámolójára és az interpellációkra kerül sor.

x x x

/folyt.köv./

20.43/e

- 45 -

NA 205

parlament

bkk 2. /a kormánybeszámoló... 35. folyt./-szb

javitások a mai bkk 2. számú /a kormánybeszámoló.../ hí-
re.

a 3. folyt. 3. bekezdésének /nagy miklós felszólalása/ 7.
sorában a szöveg: ... mintegy 200 részvevője v o l t a konfe-
renciának...

a 8. folytatás 5. bekezdésének 9. sorában a szöveg: ... te-
levízió készüléket tartanak számon. e n n e k ellenére egy
év alatt...

a bkk 2. sz. hír első flekkjének második bekezdésében a
protokollban komócsin zoltán neve után kérjük pótlag beírni
nyers rezső nevét.

a 22. folytatás utolsó bekezdése utolsó előtti sorának ele-
jén a szám helyesen: 87 500

a 23. folytatás második bekezdése első sorában a szöveg he-
lyesen: ... az alkatrészellátás akadozása. e m i a t t nem-
csak a vásárlók...

a 29. folytatás első bekezdése második sorában a szöveg:
... egyharmadának témája a mezőgazdaság volt, s a mezőgazdaság-
ra vonatkozóan sok kritikai...

/mti/

--

20.51/szb

NA

- 46 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1970. március 6.

bb 1. „jégbarlang,, a zempléni hegyvidéken

vid-ká kcs hgy

1970. március 6.

földalatti jégbarlanggá változott borsod megye zempléni
hegyvidékén, a telkibánya melletti ugynevezett „jegesbarlang,,
a csaknem husz méter hosszú, mintegy három méter széles szikla-
üreg nevezetessége, hogy a legforróbb nyári kánikulában sem
emelkedik benne a hőmérséklet minusz öt fok fölé. a geológusok
megállapítása szerint a sziklafalak repedésein át nagyobb mély-
ségből áramló hideg levegő akadályozza meg a felmelegedést.

most, hogy a külső-levegő felmelegedett, a repedéseken
lefolyó csapadék a hideg hatására megfagyott, karvastagságú
jégcsapok lógnak a földalatti üreg boltozatáról./mti/
--

-1-

NA